

Móra Nyúz

III. évfolyam 3. (13.) szám A Móra Ferenc Kollégium lapja 2001. december 17.

"A boldogság olyan pillangó, melyet ha kergetünk, soha nem érhetjük el, de ha leülünk csendben, leereszkedik ránk."

(Nathaniel Hawthorne)

Zsák, zsák, teli zsák, jönnek már a vizsgák...

Szerkesztői szó

Úgy tűnik, karácsony és az újév (na és nem utolsósorban a vizsgaidőszak) közeledtével egyre aktívabbá válik mindenki, s ez különösen igaz a kollégiumi újságírókra. Ezúttal ugyanis a Móra Nyúz történetének legvastagabb számát tehetitek a karácsonyfa alá, ami 36 oldalon, 40 szerző tollából jelenik meg. Reméljük, a 13. szám sem lesz szerencsétlen, s most, a vizsgaidőszak kezdetén is kellemes perceket szerez az olvasóknak. A decemberi Móra Nyúz egyik érdekessége, hogy különösen sok film-, illetve zenei kritikát közlünk, valamint ez a szám tekint vissza legrészletesebben a félév kollégiumi szakmai programjaira. A szokásos rovatokon túl ezúttal vita(indító)írásokat is találhattok az újságban. Hiszem, hogy a kulturált véleménycsere csak javára válhat lapunknak, vonatkozzon az akár a kollégium belső életére, akár közéleti kérdésekre. Év végi visszatekintésként azt lehet elmondani, hogy a Móra Nyúznak 2001-ben 5 száma jelent meg, és ezekben 66 szerző működött közre. Ha csak

ezt a félévet tekintjük, akkor a megjelent 3 szám 58 újságíró alkotása. Tizenketten voltak, akik mind az öt számban publikáltak, míg a mostani félévben 14 főnek jelent meg írása mindhárom kiadásban. Emellett rengetegen vannak olyanok, akik egy-egy számban nem közöltek csak cikket. Külön öröm számomra, hogy immár 7 elsőéves hallgatót is a Móra Nyúz szerzőjének tudhatunk. Törekszünk az állandóságra, a lap értékeinek megőrzésére, de próbálunk folyamatosan fejlődni is - s meglátásom szerint ez idén sikerült is. Köszönet ezért a szerzőknek, a tördelőknek és a korrektoroknak! És köszönet az olvasóknak is visszajelzéseikért! Sikeres vizsgaidőszakot, kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánok mindenkinek! Viszlát februárban!

Pintér Lajos

Tartalomjegyzék:

Szerkesztői szó	2	Zápor József	18
"Dolgozni csak rumliban lehet!"	3	Kollégiumi versek	18
Titkár is, nő is, mégsem titkár: ki az?	4	Novella	19
A kórus	4	Zero	20
Év végi örömök - fénytörésben	5	Elit(?) alakulat	20
Szabad a gazda!	6	Csocsó, avagy éljen Május elseje!	21
Gazda-híradó	7	Mi van?	22
Itt van a december, itt van újra...	7	"Angyal szállt el felettünk..."	22
Nyerj egy üveg pezsgőt! (Még mindig!!!)	8	Nos, a ritmus elég gyors	23
"Klub pedig sokféle vagy..."	8	É(j)szak(a)i költészet	24
Hull a pelyhes...	8	Versek, CD-n	25
"Meghitt" karácsony?	9	Könyvajánló	26
Irodalmi Móra Estek	10	Ne csak az eredményt nézzük!	26
Digitális papír - virtuális könyvtár...	10	Pingpong-bajnokság	27
Éjszaka zajoktól hangos a Csillag	11	Drazsé, Szípus, Mesterlövész és a többiek	28
Engel Pálra emlékeztünk	12	édes...	30
Viták a holokauszt-kutatásban	13	Hétköznapiakra	31
Holokauszt	13	Belső kép, azaz inter vjú	31
Szerkesztői gondolatok	14	Biztos forrásból...	33
Hozzászólás a "Holokauszt" c. cikkhez	15	Jenő buliba megy	35
Kopaj 2001	15	Téli képek és impresszum	36
Egyetemi véradóhónap	15		
Mesélek kicsit	16		

"Dolgozni csak rumliban lehet!"

- ez a mondat is Boros Lajostól származik -

Újra itt egy írás, amely kollégiumunk egyik seniorát hivatott bemutatni. Ezúttal Boros Lajos (képünkön) az írás alanya, aki moziba akart menni aznap, amikor én arra kértem, meséljen magáról... Kedves gesztusa hálára kötelez. A tárgyra térve, kezdjük az elején. Abban, spec. Lajos geográfus-földrajz-politikaelmélet spec. diplomát tudhat a magáénak, a monori gimnáziumnak nagy szerepe volt. Oda járt ugyanis. Ahogy mesélte, még a KAZSI-nak is tagja volt (= Kiss Attila Zseniképző Intézet). A beszélgetés ideje alatt többször elmesélte, hogy valójában nagyon lusta ember, ezért sokan meglepődtek azon, hogy egyáltalán felvették az egyetemre. (Na, de a végeredmény a lényeg: itt van...) Az előbb említett, erénynek nem nevezhető tulajdonságáról (ti. hogy lusta) még annyit, hogy a tanárai a gimnáziumban még azt is megengedték a javíthatatlan diáknak, hogy ne írjon házi feladatot. Micsoda engedékenység! De a viccet félretéve: harmadéves kora óta már demonstrátorkodott a Gazdaságföldrajz Tanszéken, 2001 nyara óta pedig a Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék PhD-ösztöndíjasa. Területfejlesztés és településmarketing a kutatási témája. Jelenleg a másod- és negyedéves földrajzosoknak tart órákat, ehhez demonstrátori éveiben is szerezhettek némi tapasztalatot. Általános véleménye a hallgatókról - amit sokan hasonlóan gondolnak -, hogy az utóbbi években nem képviselnek olyan magas színvonalat, mint korábban. Ezt nem kizárólag tanítványai alapján mondja, hanem általában a mostani egyetemistákról. Tanárságáról megjegyzi mosolyogva:

- Tudom, hogy gyorsan beszélek, de igyekszem ezt korrigálni. Úgy érzem, a szakmódszertanon tanultak hasznomra válnak: mivel a hallgatók mindent le akarnak jegyzetelni, megállok néha, és összefoglalom az addig mondottakat. Talán így a gyors beszédtempómat is kompenzálni tudom. De azért komolyan tervezem, hogy megtanulok rendesen artikulálni.

Jelenleg Lajos az ötödiken lakik, ahol szerinte már nem olyan az "élet", mint volt. Már nem először panaszkolta, hogy sokaknak az ott élők közül még a nevét sem tudja. Régen viszont nagy folyosós-beszélgetések voltak, meg jó hangulat. (A nosztalgia ideje minden ember életében eljön egyszer ... - a szerző) Mórás előéletéről azt is lehet tudni, hogy egy évvel korábban érkezett ide, mint Kovács Attila, és ezzel ő a legrégebben FOLYAMATOSAN itt lakó kolis (egészen pontosan 1994 óta a szegedi otthona a Móra). Szereti a rendet, de ebben is az ellentmondások képviselője: - Ha valaki meglátná a tanszéken az asztalomat, biztos nem hinné el, hogy rendszerető ember vagyok. Pedig tényleg az vagyok. De dolgozni csak rumliban lehet! Tervei között akár még a "még-továbbtanulás" is szerepel, egyelőre azonban nincs még konkrét vágya ezzel kapcsolatban. Vagy ha van is, még nem forrott ki annyira - osztotta meg velem -, hogy közhírré is tegye. A PhD-fokozat megszerzésére maximum öt évet adott magának. - Csalódnék magamban, ha 2006-ig nem teljesíteném a PhD-t. Milyen jó lenne doktorként megnézni a foci Vb-t! - teszi hozzá nevetve. Egyébként maradna akár Szegeden is dolgozni, de csak akkor, ha kapna az egyetemen állást. Sajnos erre nem nagy esély van, mert nincs üresedés, de sok mindent kipróbálna még, nem ragaszkodik a tanult szakmájához. Kutató biztos nem lenne, mert ahhoz nagyon nagyfokú precizitás, elhivatottság és munkabírás kell, és szerinte mindez nincs meg benne. Folyamatos lemondásokkal jár, és nem biztos, hogy megvan az eredménye. Lajosról azt is tudni lehet, hogy szeret olvasni, csak nagyon kevés mostanában rá az ideje. Sokat kell még készülni az órákra, egyelőre nagyon leköti az egyetem. De ha olvas, Kunderát, Hellert vagy Kurt Vonnegutot választja. Filmben a Harcosok klubja a favorit nála. De ugyanúgy megférnek ezek mellett az Almodovar-filmek is. A humor kategóriájában pedig a Monty Python Repülő Cirkuszát emeli ki. Elmondása szerint nem szereti a makacs embereket - pedig szerinte ő is az -, és az emberi butaságot. Végül még egy hasznos infó, focirajongók: Lajos is az! Ha jót akartok, ne magasztaljátok előtte a Fradit, de érezzetek együtt vele, ha elmarad egy Juventus-meccs a köd miatt... (vagy ha kikap a Juve, meg ha nem jön be a Tippmix... - a szerző) Ennyit dióhéjban róla - ha többet akartok tudni, látogassátok meg az ötödik emelet 10-es szobában.

bem

Titkár is, nő is, mégsem titkár: ki az?

A Mórán a Kollégiumi Bizottságban a körmendi Esztergályos család két fővel is képviselteti magát, Dóra (képünkön) és Csaba révén. A testvérpár hölgytagja a testületben a titkári posztot is betölti, őt faggattam a minap munkájáról.

- IV. éves magyar-III. éves könyvtári informatikus szakos hallgató vagyok - kezdte bemutatkozását Dóra - s ez már a harmadik évem a kollbizben, eddig főleg közösségi rendezvényeket szerveztem. Kollbiztitkárként természetesen megnövekedett a feladatom: meg kell próbálnom összefogni az összes tevékenységet, s a pályázatírásban is részt veszek. Május óta BTK HÖK-tag is vagyok, ahol a Szociális és az Oktatási Bizottság munkájában is részt veszek, utóbbi jelenleg a kreditrendszer kialakításán dolgozik.

- A Móra Nyúzbán is hírt adtunk róla, hogy szervezeti átalakításon ment át a bizottság. Egyesek úgy vélik, a titkárhelyettesi poszt és a különféle szekciók létrehozása felesleges húzás volt: csak növelte a bürokráciát, és tulajdonképpen csak egyszerű címosztogatás történt.

- Pedig igenis szükség volt ezekre a változtatásokra. A titkárhelyetessel, Lutz Gáborral eddig is kiválóan tudtam együtt dolgozni. Gáborban maximálisan megbízom, s ez főleg a második félévben lesz kulcsfontosságú, amikor kevesebb időm lesz, s órá majd nagyobb teher hárul. A szekciók megalapítása az új tagok ötlete nyomán valósult meg. A fő indíték az volt, hogy írásban is fektessük le a feladatokat a számonkérhetőség végett. A bizottság létszámával kapcsolatban pedig úgy döntöttünk, fél év után visszatérünk a kérdésre; addig meglátjuk, mindenkinek lesz-e elegendő feladata. Úgy érzem, korábban nem mindenki kapott testreszabott feladatkört, ezért olykor a

fásultság jelei voltak észlelhetők. Ezt a társaságot ezidáig rendkívül lelkesnek ismertem meg.

- Hogyan tudod a HÖK-ben a kollégium érdekeit érvényesíteni?

- Úgy érzem, maximálisak a lehetőségek a kóli képviselőtére. Éppen most nyertünk 50 ezer Ft-ot Mikulásra, Karácsonyra, Szilveszterre. Általában azok a kollégiumok szoktak pályázni, amelyek közösségi rendezvényeket szerveznek. Nem mindegyik kóli él ezzel a lehetőséggel.

- Szerinted a Mórának miben kellene még fejlődni?

- A számítógépteremek mindenképpen fejlesztésre szorulnak, s most három új gép beüzemelésére sor is fog kerülni. A könyvtár, stúdió folyamatos bővítés alatt áll. A meglévő hatalmas filmanyagot talán jobban ki lehetne használni speciális filmklubok céljából. Jó lenne, ha minél több szobában lenne Internet-csatlakozás.

A beszélgetés apropóján rákérdeztem néhány olyan problémára, melyek folyosói beszélgetések során merültek fel, és foglalkoztatják a kollégium közvéleményét; van, amelyik ezek közül már aktualitását veszítette, de egy kicsit még érdemes visszatérni rá. Így a nem eléggé meleg vízzel kapcsolatban Dóra elmondta, a hőfokot központilag vették lejjebb az egyetemi kollégiumokban, s ez a takarékosági intézkedéseknek a része, melyek során a szegedi klinikákon is hidegebb lett a víz. Amint azt tapasztalhattatok, ez a probléma időközben megoldódott. Többen kérdezték, a Mikulás-bulin miért nem a közkedvelt Indigó játszik. A titkár hölgy elmondta, az Indigót várhatóan az új félév elején, a vizsgaidőszak után, egy feszültség-levezető koncerten üdvözölhetjük.

Parti Tamás

A kórus

Közeledik a karácsony, amit itt a kollégiumban is megünneplünk minden évben. Az ünnepi műsor elmaradhatatlan része a kollégiumi kórus éneke. Valójában nagyon keveset tudunk erről a kis öntevékeny csoportról. Már azt is nehéz kideríteni, hogy mióta működik. A történet az egyetemi énekkarral kezdődött, hiszen több Mórás is járt oda, akik egymásra találva a kollégiumban külön kis kórust szerveztek. Megalakulásuk 2000 tavaszára tehető, az akkori Ki mit tud?-on léptek fel először. A kezdetekre már

csak egy régi tag emlékezet, aki már akkor is itt élt, Hegyi Ádám (könyvtártörténet PhD). A kórus jelenlegi vezetője, aki a próbák vezetésével foglalkozik, Horváth Gergő (IV. amerikanisztika). Gergő emellett énekel az egyetemi énekkarban is mind a mai napig, és Budapesten egy együttesnek is tagja, amely immár 1998 óta működik. Már három és fél éve a kollégium lakója. Zenei tanulmányait az általános iskolában kezdte és a gimnáziumban folytatta, ahol klasszikus gitárt és szolfézst tanult. A kórus tagjainak száma változó. Tavaly a Ki mit

tud?-on heten énekeltek. Az akkori tagok közül néhányan kiváltak, illetve elfoglaltságaik miatt, nem tudnak a próbákra járni. Jelenleg kb. 10-en énekelnek: Albu Erzsébet, Bereczki Zsolt (III. biológia), Fülep Mária (III. magyar), Gaál Anna (III. angol), Hegyi Ádám, Horváth Gergő, Székely Anna (II. szociológia), Szabó Tamás (I. angol), Tolnay Katalin (IV. német).

Mások viszont csak kedvtelésből énekelnek. Jelenleg a kórus heti egy alkalommal próbál, most a karácsonyi ünnepségre készülnek. Emellett még a Ki mit tud?-on szoktak fellépni, de a kollégiumon kívül máshol nem szerepelnek. Mondhatni, csak a mi alkalmainkon lehet hallani őket. Az idén októberben kezdték a próbákat. Persze igen nehéz összehozni egy-egy találkozást. A karácsonyi műsorra négy dallal készültek.

Közülük néhányan, már korábban is énekeltek, pl. Gaál Anna, aki zenei általános iskolában tanult, majd Gödöllőn a helyi énekkarnak is tagja lett.

O.V.

Év végi örömök - fénytörésben

Gaál Anna és Fülep Annamária kollégiumi újságíró hölgyek valamint Pintér Lajos szerkesztő úr készítésére írván

A kérdés persze rögtön az lehet, van-e okunk az örömről? A válasz pedig minden kincstári optimizmus nélkül emígyen szól: igenis van! Mire fel ez a nagy megelégedettség? Mindenekelőtt annak, hogy megúsztuk ezt az évet is, különösebb bajok nélkül. Már ami partikuláris érdekszféránkat illeti, hiszen távolabbra nézve túlságosan sok a füst és a bizonytalanság. A legjobb érzéssel az tölti el az embert, hogy minden baljóslat és sejtelen ellenére az újdonsült univerzításon belül a kollégiumok helyzete megerősödni látszik: a jogok nem csorbultak, a (kvázi) önállóság megmaradt, hovatovább a kormányzat a felsőoktatási kollégiumoknak is dobott / innovatív oktatáspolitikája folyamánként adományozott szép pályázati summákat. Meg kell becsülni tehát azt a helyzetet, hogy még mindig úgy élhetünk, ahogy akarunk, nem löködtünk át a vállalkozói szférába, ahol a kollégiumok többnyire ágyrajáró intézményekként sorvadoznak, elveszítve szépen felépített, mívés hagyományait.

Közben észre kell vennünk, hogy a kollégiumhoz tartozás (hűség) legegyszerűbb s egyszerűsített legerősebb megnyilvánulása az, hogy a Móra Kollégiumban fél éveken át egyetlen hely sem marad üresen - aki ezt választotta, aki így döntött vagy csak a sors vetette ide, az itt marad, reményeink szerint nem csak jobb híján... Nem lehet eléggé értékelni azt a körülményt sem, hogy a kollégium diákvezetése igenis a helyzet magaslatán áll: kezdeményez, akar, bonyolít, kellően kritikus, érdeket véd - a helyén van.

Örömről ad okot az is, hogy a választási erőlködések/küzdelmek előestéjén a kollégium mentes a direkt politizálástól, megőrzi méltóságát abban a tekintetben, hogy legalábbis szakmai programjai során elsősorban a jelenségek mögötti lényegre, a gyökerekre, a mögöttes miértekre kérdez, és kritikátlanul nem lobogtat ilyen-olyan zászlókat. Ezzel együtt tiszteletben tartja mindenki szíve jogát, hogy kit szeret és merre néz.

Gondolom, az újságíró hölgyek itt felhúznák a szemöldöküket, és most már valamilyen konkrétumot is forszíroznának. Így hát elő a számokkal!

A Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány pályázatán a kollégium 1,5 millió Ft-ot nyert szakmai jellegű tevékenységre, 1 millió Ft-ot könyvtárfejlesztésre, nyelvkönyvekre, a közjót szolgáló egyéb kisebb eszközökre, 450 000 Ft-ot közösségi és sportrendezvények támogatására. A vártnál is sikeresebb pályázatokat - a kért teljes összegeket megkaptuk! - invenciózus, szívós kis csapat állította össze: szövegezett, osztott-szorított, talán csak az összegek megállapításakor nem röptette elég szárnyalóan a fantáziát - valószínűleg kaphattunk volna többet is... Nem baj, úgyis jön a következő menet.

A számok büvkörében maradván azzal folytathatom, hogy a Mikulás puttony és karácsonyfa-alj sem marad üresen a kollégiumi beruházási keretmaradvány jóvoltából: 3 db új számítógép teljes menetfelszereléssel, 1 db lézernyomtató, 1 db nagyképernyős tévédoboz és 2 db embermagasságú hűtőszekrény (kívánságra méretes fagyasztóval) képezi az ajándékokat 912 000 Ft-os nagyságrendben.

A számítógépek rendeltetési helyükre, a lézernyomató a szerver-szobába (igénybe vehető a felelősöknél), a tévé a magasföldszinti nagyterembe, a két hűtőgép az ötödik emeletre kerül. Az ötödiken felszabaduló kisebb hűtőgép cserealap lesz annak a szobának, ahol a régi használhatatlanná vált. Igényeket felveszünk!

Másfajta örömök:
A fűtés beindult, a meleg szabályozható, a melegvíz ismét melegszik. Az utóbbi esetben felmerült problémáért - a víz hőfoka nem érte el a 45 Celsius fokot sem - a kollégium igazgatók levelére válaszolva, a gazdasági főigazgató-helyettes elnézést kér a kollégistáktól: tudomása nélkül, téves utasítások miatt történhetett a melegvíz korlátozás. (Újabb választ kapunk a levelekre például.)

Várható örömök:
A boldog jövő év elején további új, kényelmes, rugalmas, hangtalan heverőket veszünk, addig is szíves türelmüket kérjük. (A számítógép fedezet

lelőhelye nem azonos a heverőjével, ha netalán valaki a fontossági sorrendet firtatná...)

Most este van, Mikulás előtti csend a kollégiumban - jön hamarosan, a miénk, az idén halk szavú és elegáns, öltöztette Sacika, a varázskézü portás. Ma este búcsúztatjuk Duzmath Zolit is, aki katonaidejét szolgálta nálunk, a szerver-szoba csöndes (anti)hőse volt, köszönjük! Aztán gondolom hajnalig/reggelig Mikulás-buli, majd csak kibírják az összetákolt hangfalak meg az absztinensek.

Közben a csend egyre inkább fellazul, az első emelet szögletéből egyre különösebb összhangzatok örvénylenek, hát nem a szférák zenéje...

Az év végi örömök lajtsromozása után - nem feledvén, csak az ünnepi hangulat fénytörésében elhomályosítván a gondokat - azzal köszönök el, hogy minden kollégistának és munkatársnak a legszebb és a várható legboldogabb ünnepeket kívánom!

Erdélyi Ágnes

Szabad a gazda!

Alig van olyan ember a kollégiumunkban, akinek nincs szüksége a magasföldszinti számítógépekre. Persze a sors a szerencsésebbeket szobájukon belül is ellátta saját géppel, de ők is tudják, hogy mindez nem működne ill. nem jöhetett volna létre rendszergazda nélkül. A koleszon belüli hálózat Duzmath (Duzi) Zoli nevét dicséri, aki az elmúlt évek alatt töltötte be ezt a feladatot. Vele beszélgettem el, s mivel hamarosan elkerül innen, az „utódaival” is. Duzi távolba révedő szemekkel (képünkön) kezdett el mesélni. Elmondta, hogy 1995-ben került be a Móra koleszba, mint gólya, KPM-esként. Az előtte való években is Szegeden járt suliba, sőt, a Közép-fasoron lakott. A KPM szak nem igazán férközött szívéhez közel, így a következő évben újra gólyáskodott, csak mint programozó matematikus. Az elkövetkezendő időben sem tétlenkedett, összebarátkozott az akkori rendszergazdával (együtt fociztak), nem csoda, ha Duzi lett a nemes feladat örököse. Még jól emlékszik azokra az állapotokra, amik akkor uralkodtak a gépteremben, mikor bekerült a kollégiumba: négy gép volt, Internet nélkül. Sok munkára és persze a kolesz-kassza részéről sok pénzre volt szükség, hogy a hallgatók egyre több

géphez jussanak hozzá (bár ez még mostanság is nehéz feladat), és hogy az Internet elérhető legyen. Amire büszke: a kollégiumon belüli hálózat.

Először csak az első és második emeleten, majd már az ötödiken is bevezették (kábel, sínek, hozzá gép stb.) Duzi az utóbbi időben polgári szolgálatosként látta el feladatait. Ő választotta, hogy itt töltené a 15 hónapot, s ezután programozó szeretne lenni, vagy továbbra is rendszergazda. Akikre kollégiumi posztját átruházta: Skornyik Gábor (IV. Prog. mat.) és Tuska (Tusi) László (III. KPM) az V/13-as szobából.

A két fiúval a beszélgetés vidámra, ám egy kicsit rövidre sikeredett, azt azonban megállapítottam, kelően lelkesek a rájuk váró munkához. Elmondásuk szerint rengeteg tervük és ötletük van a jövőre nézve. Egyébként a következőkben 2-3 PC-vel fog színesedni a kollégium számítógépparkja, sőt! Lesz egy lézernyomató is, s így talán a nyomtatás is gyorsabb lesz. Nos, kollégisták! Reménnyel és bizalommal tekintünk a jövőbe, mert ismét jó gazdák kezébe került a rendszer.
Luffy

Gazda-híradó

Decemberben a koliba érkező új gépek üzembehelyezésével, és januártól az új hálózatra való átállás miatt az eddiginél precízebb regisztrációt kell bevezetnünk az egyes szobákban hálózatra kötött gépekről. Ezért kérünk minden érintettet, hogy a szobaszámmal, nevével és a gép host nevével keressen meg bennünket e-mailben vagy személyesen (root@mora.u-szeged.hu, ill. V/13.), hogy az adatokat felvehessük az új listába. Aki ezt nem teszi meg, azzal megeshet (teljes bizonyossággal), hogy nem fogja elérni a külső hálót. Ok: jelen állapot szerint januártól a koliba nem ingyen kapja a külső hálót, ezért valószínűleg aki a szobában használ gépet, annak fizetnie kell egy

bizonyos összeget (ami függ az eddig általunk ismeretlen koliba által fizetett teljes összegétől). A rendszer megvalósításának részletein még dolgozunk. A firewall (A gy. k. tűzfal - a törd. szerk.) ehhez (is) kell. Január elején valószínűleg összehívunk egy megbeszélést is, hogy mindenkivel tisztázhassuk a részleteket. Ha a teszt-időszak alatt valaki hosszabb ideig tapasztalná, hogy nincs külső hálóját, az jelezze a rendszergazdáknak! Türelmeteket köszönjük. A rendszergazdák nevében:

Skiri és tl

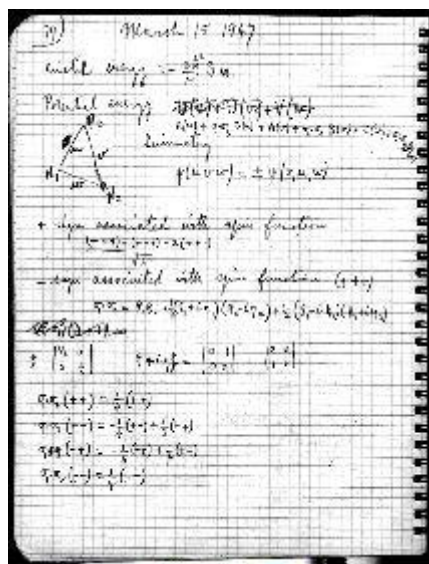

Itt van a december, itt van újra...

A gyermeki lélekben a december sokáig azonosul a Mikulás, Jézuska, hógolyózunk, szánkózunk és bejglizünk fogalmakkal. De amint ez a gyermek a magyar felsőoktatási rendszer részévé válik, megtanulja átértelmezni a fogalmakat:

Mikulás=Minden gyakjegyem meglesz?; Jézuska=Karácsony másnapján melyik vizsgára tanuljak? Hát igen, ilyen és ehhez hasonló kérdések foglalkoztatják a nebulót ilyenkor, télvíz idején. A karácsonyi készülődést felváltja a harc és a lázas kutatómunka a jegyzetekért s az évfolyam "leg"-jéért, akinél az összes előadás anyaga fellelhető. Ilyenkor még az is elvetemedik a könyvtárba, aki eddig csak a pincéjét látogatta lám, mily szerencsés helyzetben otthonában könyvtár működik!

Bár a mi könyvtárunk szemmel tapasztalhatóan csak november ajtóik mögött szeptember eleje óta könyvtárosaink részéről. Rengeteg ezeknek a leltározása még mindig van, ami nincs még feldolgozva. elmondása szerint szinte minden karon tanuló hallgató találhat magyaros könyv jött, különböző tankönyvek, és külön figyelmet amelyek már régóta felfrissítésre Újdonság a könyvtárban, hogy egy cetli került, amelyen a dátuma található. A könyvtárosok figyelmet a határidő betartására. Sajnálatos tény, hogy sok könyvnek úgy kelt lába, hogy a kölcsönző személy már kiköltözött a kollégiumból, s rajtuk már nem igazán lehet számon kérni semmit. Tíz könyvet lehet egyszerre kikölcsönözni négy hétre, hosszabbítani viszont ettől a tanévtől kezdve csak kétszer lehet. Talán a legfontosabb újítás, amely sokakat érdekelhet és érinthet, az a pénzbüntetés bevezetése! Ha az egy hetet meghaladja a határidő túllépése, az 100Ft-ot jelent a felelőtlen és hanyag kollégistának, egy újabb hónap elteltével 200Ft-ra növekszik az összeg. Ezután már tényleg sürgősen pótolni kell a könyvet, különben az a kollégiumból való kizárást vonja maga után! A könyvtár természetesen vizsgaidőszakban is üzemelni fog, egy héten egyszer szerda este, de sürgős esetben a könyvtárosok a szobáikban is zaklathatóak és rendelkezésekre állnak. (Névsor+szobaszám a könyvtárajtón!)

láthatóan és számunkra is vége óta üzemel. Igaz, a zárt szorgos munka folyik új könyvet kapott a kollégium és nem fejeződött be, sok könyv Az új könyvek a könyvtárosok témára kiterjednek és bármelyik magának megfelelőt. Sok töris, verseskötetek, jogászoknak érdekelnek a matekos könyvek, vártak.

minden könyv belső borítójára kölcsönzési idő lejáratának ezzel is fel szeretnék hívni a figyelmet! A kölcsönző személynek a kölcsönzési idő lejáratának ezzel is fel szeretnék hívni a figyelmet!

-rytus-

Nyerj egy üveg pezsgőt! (Még mindig!!!)

Kollégiumunknak tavasz óta működik egy népszerű teremlabdarúgó-csapat. A fantasztikus társulatnak azonban mindmáig nincs indulója/csatadala.

Ezért ezennel pályázatot írunk ki, amelynek keretében egy üveg pezsgőt nyer az, aki február 10-i határidővel a legfrappánsabb indulót juttatja el a Móra Nyúzhhoz (Pintér Lajos, 9-es szoba), vagy a csapat menedzseréhez (Tarczay Áron, 2-es szoba). A pályamunkákat a

csapat tagjai és vezetője bírálják el. A Móra Nyúz februári számában közli a győztes dalt, valamint a jobban sikerült indulókat is közölheti, így a pályázaton való részvétel egyben a közléshez való hozzájárulást is jelenti. Indulót írhattok valamely ismert dallamra, saját dallammal, vagy dallam nélküli ritmusos szöveg formájában. A nyereményátadást a csapat egyik tavaszi mérkőzésén tartjuk meg.

Tarczay Áron

"Klub pedig sokféle vagyon..."

Van példának okáért autóklub, könyvklub, sportklub, sőt filmklub is. Kollégiumunkban leginkább ez utóbbi, sőt több is. Hiszen ahány szoba, annyi mondás, ahány kollégista, annyi náthás, röviden: a pofonok biza különbözőek, így egy klub nem klub. Az, hogy egyik jobb, mint a másik, teljesen nyilvánvaló, hiszen nemigen lehet két egyforma dolgot összehozni. A kérdés csak az, hogy melyik az egyik és melyik másik? Hiszen volt egy ügyes válogatás Oliver Stone filmjeiből, s van nekünk, sejt de van nekünk egy "Premier Filmklubunk" is, amely kicsiny galambfészünk aprónak éppen nem nevezhető, viszont annál hatalmasabb videótárának legfiatalabb gyermekeit igyekszik bemutatni. Abban a tekintetben egész biztosan ez utóbbi győz, hogy

akár a végtelenségig folytatódhat, de legalább addig, amíg lesz, aki bővítse a filmtárat, s legfőképp lesz miből és mivel. Az előbbieken kívüli, más szempontok alapján viszont nem óhajtom mérlegre tenni a két "versenyzőt", hiszen eleve nem lenne ildomos. Azért sem, mert ez utóbbi részben vegyes vágott, részben kvázi "profi" állítja össze (Ugye, Attila?), meg azért sem, mert hamarosan indul egy színes, szélesvásznú, szépreményű, nagy formátumú maratoni Shakespeare-mozi nagy nevekkel és videókievítővel (Egymillió köszönet Erdélyi Ágnesnek!), amelyben viszont érintett vagyok, s nem lennék éppen elfogulatlan...

Vernyik Zénó

Hull a pelyhes...

Néhány nap, és itt a vizsgaidőszak. De mielőtt ez a várva várt eseménysorozat terelné el mindenki figyelmét, érdemes visszatekinteni a kollégium decemberi ünnepi rendezvényeire. December 6-án - mily meglepő - eljött a Mikulás, aki ezúttal Hirdi Laci volt. A "stáb" többi tagjai, az angyal, a szarvas (képünkön) és a krampuszok ismert kollégiumi arcok voltak. A menet az V. emeletről lefelé haladt, meglátogatott minden arra nyitott szobát, és a vendégszeretetet szaloncukorral jutalmazta.

Régi hagyomány a kívánságláda. Lényege, hogy a december 6-a előtt néhány nappal nyilvánosan elhelyezett ládába bárki bedobhatja kérését, amelyet az általa választott személy ill. szoba teljesít egy

kisebb műsor keretében. Talán idén a sok elsős nem ismerte ezt a szokást, vagy más - de milyen? - ok következtében ezúttal alig volt kérés, és azokból is mindössze kettőt teljesítettek. (Jövőre legyenek kreatívabbak!)

Egyedi volt az a kísérlet, amit december első napjaiban végeztünk. A Móra szobáit egyenként végigjárva kérdőíveket osztottunk ki. Azt szerettük volna kideríteni, hányan maradnak itt, és milyen zenére vágyik a tömeg. A fogadtatás változatos volt; egyesektől segítőkész válaszokat, másoktól direkt elutasítást kaptunk. A legtöbben egyébként U2, Red Hot Chili Peppers, Tankcsapda számokat, a másik oldalról pedig aktuális és régebbi, de

mindenképp táncolható zenéket kértek. (Az egyik szoba ezt bővebben kifejtette: tánc nem egyenlő vonaglás!) Milyenre sikerült maga a buli? Vitatott kérdés, hogy az elvárásoknak mennyiben felelt meg. Annak ellenére, hogy a zenét olyanok vállalták, akiknek nem volt nagy gyakorlatuk, kb. ugyanannyian jól érezték magukat, mint a nagyobb Brekis bulikon. A legkitartóbbak (és a szervezők) háromnegyed hétig bírták.

következett. Ragány Zoltán zongorakísérettel két karácsonyi dalt adott elő. A finálé ismét a Bárdolatlanoké volt; könnyed hangvételű darabot láthattunk (nekünk nagyon tetszett). Rádásként a büfé átmenetileg teaházzá változott. A Karácsony a koli számára sem maradhat ajándékok nélkül. Már játszhattok az új Cludo társasjátékkal (valami nyomozósdí, még nem próbáltuk ki), és néhány napon belül megérkezik az új tévé, 3 számítógép és 2 hűtő. Végezetül mindenkinek kellemes karácsonyi ünnepeket, boldog új évet kívánunk!

Néhány nap, és jött a Karácsony. A büfé ismét hangulatosan be lett rendezve. Fél kilencre már szép embersokaság volt, ennek köszönhetően sajnos sokan nem fértek be. A műsor vidám betlehemessel indult, majd az énekar és az irodalmi blokk

Te + én
(pontos neveket ld. a stáblistában)

"Meghitt" karácsony?

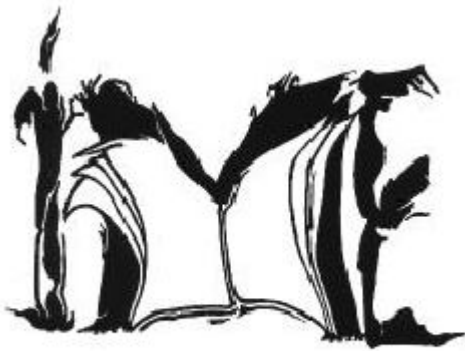
Karácsonykor minden csendes... Végre egy alkalom, amikor egyszer egy évben az emberek odafigyelnek egymásra. Így lett volna ez december 12-én, szerdán este is a Mórában, amikor néhány kollégista társunk fáradtság munkával készült, hogy megörvendeztessen bennünket egy aranyos kis műsorral lenn a büfében. Mindenki bevonult, hogy elcsendesedett, hogy meghallgassuk őket, mert ezt nekünk csinálták, értünk. Csak némelyek ezzel nem voltak tisztában, vagy nem akarták figyelembe venni ezt a tényt. Például a büfé tulajdonosa is tiszteletben tarthatta volna a műsort azzal, hogy bezárja az ajtókat egyetlen órára, lehúzza a rolót és azt mondja: bocs gyerekek, most fél tízig nem szolgállok ki, majd utána inkább egy kicsit tovább tartok nyitva.

még többen szerettek volna lenn maradni.) De nem. Az oldalsó ajtón végig folyt a kiszolgálás, csörögtek a poharak, sziszegtek a sörösüvegek kupakjai és persze ment a szöveg, mintha átlagos hétköznap este lett volna. Elgondolkodtató... Már olyan szinten elvadultunk volna, hogy egyetlen órát sem bírunk ki annak érdekében, hogy figyeljünk egymásra? Ezek szerint nem, azzal sem tiszteljük meg a másikat, és persze az alkalmat, hogy végighallgassuk, amit a másik mond, pedig **NEKÜNK** mondja. Azért a műsor nagyon színvonalas volt, ezt elsősorban azoknak mondom, akik fáradtak vele: a kórusnak, a színjátékos kör tagjainak és a szavalóknak; és persze azoknak is, akik valamilyen okból kimaradtak belőle. Köszönjük Nektek ezt a szép estét, nagyon jól éreztük magunkat, minden elismerésünk a Tiétek. Szép volt !!!

(Persze az üzletpolitikájába nem akarok beleszólni, de talán ésszerűbb lett volna, mert a műsor után

isaura

Irodalmi Móra Estek

Ismeritek a dolmányos
vívókat? No és
hallottatok-e már irodalom
kapcsán lemúrról?
Mindkét faj Garaczi
László (képünkön)
szövegeiben az író
alteregójaként szerepel, ő
maga december 5-én (a
Télapó előtt) az Irodalmi
Móra Estek keretében a
kollégium vendége volt. A forradalom évében,
1956-ban született. ("Első emlékem az, hogy
rámlőnek.") Az idén negyvenöt éves író nyolc
kötetet jelentetett meg az elmúlt tizenöt évben,
közülük négy német fordításban is olvasható. A 90-
es évek magyar irodalmának, az irodalomról való
közbeszédnek egyik meghatározó figurája volt,
különösen Nincs alvás! című kötetével. Kisprózákat,
verseket, drámákat mellett két regényt írt Egy lemúr

vallomásai 1-2. alcímmel. (Mintha élnél; Pompásan
buszozunk) Az Origó portálon hirdett online
regénypályázat egyik győztese lett készülő
regényével. Darabjait Budapesten és vidéken
egyaránt játsszák, az Imogának három bemutatója
is volt, jelenleg a Csodálatos vadállatok van
műsoron a Merlinben és Bécsben. 2000. nyarán egy
nemzetközi íróvonattal - százhat író társával, köztük
két magyarral - keresztülutazta Európát. Az esten
kiadás előtt álló kispróza-kötetéből olvasott fel az
író.

A következő félév tervei között szerepel néhány
Mészöly Miklós emlékest, amelyet egy
riportfilmvetítés nyit meg, majd neves irodalmárok
tartanak előadást az íróról. Ismerkedéshez a Volt
egyszer egy Közép-Európa kötet írásait ajánlom.
Szeretnénk vendégül látni Polcz Alaine-t, aki
pszichológusként, tanatólogiával foglalkozó
szakemberként, szépíróként és háziasszonyként
(érdemes belenézni a szakácskönyvébe!) egyaránt
érdekes személyiség. Vendégünk lesz még: Marno
János költő, író, tőle a frissen megjelent
verseskötetét (Daidal) ajánlom olvasásra; Bodor
Ádám író, akinek a Sinistra körzet és Az érsek
látogatása című műveit érdemes ismerni és készült
egy riportkönyv is vele. Meghívjuk még Szilágyi
István író, aki a Kő hull apadó kútba című
regényével vált igazán ismertté, 2001-ben jelent
meg harmadik regénye Hollóidő címmel. Szörényi
Lászlót is sok szeretettel várjuk előadónak és
beszélgetőtársnak egyaránt. Remélem, a fenti nevek
biztosítékul szolgálnak arra, hogy izgalmas irodalmi
estekben lesz részünk.

Urbanik Tímea

Digitális papír - virtuális könyvtár - szöveglabirintus

A Humántudományok és informatika című öt részes
előadásorozat két hete befejeződött. Elérkezett hát
az idő, hogy összefoglaljuk, mi mindennel is
ismertetett meg bennünket az öt előadó.
Nyitásként Kokas Károllyal találkozhattunk, aki
bebizonyította, hogy a bölcsész területek és a
számítástechnika nagyon is összeegyeztethetők, és
főképp az előbbi rengeteg segítséget kaphat az
utóbbtól. Vezetésével megismerkedtünk olyan
webhelyekkel, melyek irodalmi szövegek
összegyűjtésére, tárolására és szolgáltatására
vállalkoztak, azaz lényegében azt teszik, mint
bármelyik könyvtár, csak épp mindenki a saját
szobájából érheti el, töltheti le, nyomtathatja ki a
keresett műveket, ezért nevezik ezeket virtuális
könyvtárnak. Ilyen például a Digitális Irodalmi
Akadémia (DIA) és a Magyar Elektronikus
Könyvtár (MEK).

A DIA a kortárs magyar irodalom krémjét gyűjti

maga köré és biztosítja tagjai számára, hogy összes
művük fenn keringhet a világhálón az
"örökkévalóságig".

Az irodalom iránt érdeklődőknek, a vele
foglalkozóknak valóságos kincsesbánya az
Irodalom.lap.hu linkgyűjtemény. Itt együtt találjuk
a világháló azon pontjait, ahol az egyes alkotóktól
származó, vagy róluk, műveikről szóló munkák
elérhetők. A MEK-ről Simon Melinda mesélt
nekünk. A MEK egy olyan gyűjtemény, ahova
lelkes emberek juttatják el kedvenc beszakent
regényeiket, illetve lelkes írók ajándékozzák oda
egy-egy alkotásukat (illetve annak publikálási
jogát), hogy ezzel is a köz művelődését segítsék. A
lelkesedés akkora, hogy már kb. 3500 dokumentum
található a MEK "polcain". A könyvtár szép- és
szakirodalmat egyaránt gyűjt, de ha meséket vagy
szakácskönyvet keresel, akkor is bátran kutathatsz
itt.

Nem csak szövegek, hanem képek tárolására is jól bevált az internet, hiszen több virtuális képtár is létrejött az utóbbi évtizedben. Kokas Károly bemutatta kedvenceit és abba is beavatott bennünket, hogyan is fog kinézni a jövő múzeumlátogatója, ti. digitális papírral a kezében rója majd a termeket. A digitális papír (kis túlzással) egy olyan eszköz, ami egyesíti magában a monitort, a számítógép memóriáját, de mégis csak akkora, mint egy papírlap.

Azt már régóta lehetett érezni, hogy a posztmodern valami egészen újjal ajándékozta meg az irodalmat értő és érző közönséget, de hogy ezt hogyan lehet még túlteljesíteni, arról Bakonyi Géza beszélt előadásában. Az interneten már megszokott hipertext környezet ugyanis olyan új utakat nyit az irodalom számára, amelyek eddig csak nehezen voltak járhatók. Hogy az olvasó egyszerre alkotó és befogadó? Hogy én és egy gép, mint egy sakkjátszma egymásnak felelgetve hozzuk létre a történetet? Erről szólt az előadás. Szövegrészek

labirintusába keveredünk és csak rajtunk múlik, hogy szerencsésen eltalálunk a befejezésig, vagy zsákutcába kerülünk. Végigélhetjük az összes szereplő életét, mindannyiuk szemszögéből láthatjuk az eseményeket, esetleg más kontinensek lakóival együtt dolgozva alkothatunk. A hipertext egy kissé másfajta alkalmazásáról beszélt Bocsor Péter és Müllner András az Esterházy Péter: Fuharosok című művéből készült CD-ROM bemutatója kapcsán. A szöveg egyes részeinek forrása érhető el a linkeken keresztül, de az olvasó gondolatai számára is van hely. Az értelmezés során keletkező asszociációk pl. képek, filmrészletek formájában bontakozhatnak ki. Végezetül azt kell mondanom, mindegyik előadás nagyon érdekes volt és sok újdonsággal szolgált. Érdekességüket nemcsak a téma adta, hanem az előadók személye is, és az az oldott légkör, ami az Irodalmi és informatikai Móra Esteket jellemzi. Azok számára, akik többet szeretnének megtudni az említett témákban, vagy maguk kívánják megtapasztalni az esteken elhangzottakat, az előadók közzétették az interneten a tárgyalt webhelyeket. Elérhetőségük a következő: <http://www.bibl.u-szeged.hu/~bakonyi/digit> illetve <http://virgo.bibl.u-szeged.hu/~kokas/humaninf> Jó böngészést!

Puskás Nikolett

Éjszaka zajoktól hangos a Csillag

Kollégiumunk vendége volt két alkalommal Piczil Márta szociológus, aki a bűnözésről és elsősorban a börtön világáról tartott előadásokat. A devianciák általános bemutatása után elosztatta azt a tévhitet, mely szerint a rendszerváltozás után megnőtt a deviáns viselkedések száma. A rendszerváltozás előtt is ismert volt az öngyilkosság, mentális betegségek, alkoholizmus, bűnözés, csak a statisztikai adatokat "kozmetikázták". Drogok fogyasztását tekintve változás abban történt, hogy nőtt a választék illetve a fogyasztók száma. Ez a gazdasági fellendülésnek köszönhető, melynek következtében tranzitországból célországá váltunk.

A 90-es években új jelenségekkel bővült a bűnözés. A kiskorúak körében gyakorivá vált a vetkőztetés, ami azt jelenti, hogy egy márkás ruháért, cipőért levetkőztetik társaikat. A vetkőztetésnek nincs szexuális indítéka. Újdonságnak számított a szocialista rendszerben még nem ismert szervezett bűnözés is. Magyarországon a büntetés-végrehajtási intézményeknek három fokozata van, súlyossági

sorrendben: fogház, börtön, fegyház. A bűnelkövetők tetteik súlyosságával nem az ítélet kihirdetésekor, hanem a cellatársak megismerésekor szembesülnek. Az elítélteknek egyszerre kell megfelelniük a formális és informális rendszernek, és az utóbbi a nehezebb. Csicska marad, aki a "friss hús beavatása" során gyengébbnek mutatkozik. Vele szemben áll a "bika", a cella domináns személyisége. Rajtuk kívül van, aki nem kerül be egyik csoportba sem, de a semlegesség megőrzése nehéz. A legalacsonyabb a hierarchiában a "köcsög", akit a cellában állandó szexuális zaklatások érnek. A homoszexuális viselkedések a börtönben átmeneti jellegűek, szabadulás után általában visszatérnek a korábbi beállítottságukhoz. Deviáns viselkedések a börtönben is jelen vannak. Öngyilkossági kísérletet az elítéltek figyelemfelkeltés céljából követnek el, de előfordulhat, hogy tényleg végezni akarnak magukkal. Ehhez eszközök mindig rendelkezésre állnak, attól függetlenül, hogy szigorú ellenőrzések után jutnak be az emberek a börtönbe. A cellákat véletlenszerűen ellenőrzik, melynek során kötelek,

szűrő eszközök, mobil telefonok is előkerülnek. Megdöbbenő statisztikai adatokat közölnek a börtönök drog fogyasztásáról, és a drogok hozzáférhetőségéről. A leggyakoribb a dobizás, ami azt jelenti, hogy teafüvekből erős italt készítenek, melynek elfogyasztása heves szívverést eredményez.

Személyesen is megtapasztalhatták az érdeklődők a börtön világát. A csillag formáról elnevezett börtönben a legtöbb elítélt élet ellen elkövetett bűncselekményért ül. Az elítélteknek lehetőségük van tanulásra, általános és felsőfokú képzésre is. A börtön vezetőségének célja, hogy az elítéltek hasznosan töltsék el idejüket. Ezért könyvtár,

konditerem is áll a rendelkezésükre. Számítógépes tanfolyam is indult, amelynek sikeres elvégzése után alapfokú minősítésről kapnak elismervényt, amin természetesen nem tüntetik fel, hogy az illető börtönben végezte el. A börtönlátogatás nagyon érdekes élmény volt. A következő félév során is lesz erre lehetősége az érdeklődőknek, mert előreláthatólag Piczil Márta lesz még vendége kollégiumunknak, és újabb érdekes dolgokat mesél el a bűnözés szociológiájáról.

B.J. és T.K.

Engel Pálra emlékeztünk

Az ötlet, hogy esteket szervezzünk a legkiválóbb magyar történészek emlékének felidézésére, közel két éves. Még tavaly januárban gondoltuk ki Kovács Attilával, hogy születésének 90. évfordulóján megemlékezzünk a nemrég elhunyt László Gyuláról. Akkor úgy gondoltam, hogy két vendéget kell meghívni: valakit a családból, aki László Gyula életéről, személyéről beszélne, illetve egy pályatársat vagy tanítványt, aki a régész-történész tudományos pályafutását, kutatásait, eredményeit ismertethetné. A meghívásunkat végül László Gyula fia, Zoltán, illetve egy tanítványa, a régész Vékony Gábor fogadta el. Az az est tényleg nagyon jól sikerült, élvezetes, tanulságos és igen hosszú volt (11-kor lett vége...), az érdeklődők - nagyobb részt mórások, de sok külsős is jött - megtöltötték a kóli nagytermét. A sikeren felbuzdulva a tavalyi tanévre egy Györfly György-emlékestet terveztünk, de ez sajnos különböző - rajtunk kívül álló - okok miatt nem valósulhatott meg. Azonban mivel az élet a legjobb - vagy a legrosszabb? - forgatókönyvíró, az emlékestek sorát most november 19-én ismét egy nagy formátumú kutató alakjának felidézésével folytathattuk.

2001. augusztusában 63 éves korában - hosszú és súlyos betegség után - elhunyt Engel Pál akadémikus (képünkön), a magyar középkorkutatás egyik vezető képviselője. Mikor Attila szeptemberben azzal fogadott, hogy meg kellene emlékeznünk Engel Pálról, természetesen nagy örömmel támogattam az ötletét. Következhetett a megvalósítás: Attila tervezett és szervezett, telefonált és levelezett. Az egyik meghívott végül Kristó Gyula akadémikus, a Szegedi Tudományegyetem professzora, Engel pályatársa, a

másik pedig Zsoldos Attila, az MTA Történettudományi Intézetének kutatója, Engel munkatársa lett. Zsoldos Engel Pál pályájának, életútjának bemutatásával kezdte. Megtudhattuk, hogy Engel diplomaszerezése után először a budapesti Egyetemi Könyvtárban dolgozott, ahonnan 1968-ban került a Posta Központi Könyvtárába, majd onnan 1982-ben a Történettudományi Intézetbe. Ugyanakkor Zsoldos - Kristóval egyetértésben - fontosnak tartotta kihangsúlyozni, hogy Engel történészi tevékenysége, tudományos munkássága nem szűkíthető le az ezt követő 19 évre, mert már 1961 óta a különböző könyvtárakban - munkahelyein - folyamatosan kutatott. És mint azt kiemelték, az 1961 és 1982 közötti 21 év eredményeire és anyaggyűjtésére támaszkodott élete végéig Engel. Az ez idő alatt összegyűjtött adatok szolgáltak bázisul ahhoz a munkássághoz, amelynek elismeréseképpen 2001-ben a levelező tagság után az MTA rendes tagjává is megválasztották. 1961 és 1982 között csinálta azt, amit igazán szeretett: okleveleket olvasott. Megismerkedett az Anjou- és a Jagelló-kor teljes forrásanyagával, és mint azt Kristó elmondta, aligha volt és van ezen korszakoknak Engelnél nagyobb szakértője és jobb ismerője a magyar történészek között. Sőt: a szegedi professzor szerint Engelnek ezekre a korokra vonatkozó tudományos eredményei sokáig meghaladhatatlanok lesznek. Azt azonban hozzátette, hogy ő és a tudományos közvélemény nagy része sem tudja elfogadni Engelnek azokat a nézeteit, amiket a honfoglalással és az Árpád-korral kapcsolatban kialakított, de Engel védelmében azt hozta fel, hogy e korok forrásanyagát csak felületesen ismerte, így rekonstrukciója magától értetődően nem lehetett teljesen pontos.

Zsoldostól megtudhattuk, hogy Engel Pál kettéválasztotta a kutatást és a történetírást: kutatni, okleveleket böngészni szeretett, a publikálás és a könyvírás fontosságát belátta, de ezeket a tevékenységeket nemigen kedvelte. Ugyanakkor csak könyvei által válhatott széles körben ismertté, például a "Magyarok Európában" sorozat első köteteként megjelent "Beilleszkedés Európába. A kezdetektől 1440-ig" c. munkájával, amely talán a legnépszerűbb műve. Engel Pál kiváló előadó is volt, akitől rengeteget lehetett (volna) tanulni, azonban nem tudott belépni, illetve beilleszkedni a felsőoktatásba. A pesti egyetemmel különböző nézeteltérései adódtak, és Szegeden is csupán egy évig tanított tanszékvezetőként (1992/93.) a Középkori Egyetemes Történeti Tanszéken (mert

egyetemes történettel is foglalkozott, eredetileg bizantinológusnak készült), de az állandó utazgatást nem bírta. Kristó szerint óriási luxus és óriási hiba volt a magyar egyetemi képzés részéről, hogy Engel Pált nem tudta tanárként megnyerni magának. Nem szerette a magas vezetői pozíciókat, a bizottságosdit, a szervezői munkát. Engel, a történész kutatni szeretett. Az oklevelek olvasásának öröme többet jelentett neki minden hírnévnél. És hogy mit szeretett Engel, a magánember? Bridzsolni, keresztretjvényt fejteni és unikumot inni. Na és persze a barátokkal lenni. Mert Kristó és Zsoldos szerint is jóindulatú, segítőkész főnök, kolléga és barát volt. Egy régi vágású, konzervatív úriember. És nagyon jó, hogy még a 21. század elején is akadtak ilyenek...

Pintér Lajos

Viták a holokauszt-kutatásban

Egy hűvös hétfő estén (egészen pontosan november 26-án) Karsai László történész (SZTE) tartott előadást a kollégiumban "Viták a holokauszt-kutatásban" címmel. Karsai a megszokott (szinte kínos) pontosságával lépett a majdnem teljesen megtelt nagyterembe. A felvezetés sajnós (mea culpa) elmaradt, de ez az előadót szemmel láthatóan nem zavarta. Fesztelenül vágott bele mondandójába, ami - az ötletgazda kérésére - legfeljebb egyórányi lehetett. Ebből a hatvan percből kb. tizenöt arra fordítódott, hogy Karsai a saját könyvét népszerűsítette (Karsai László: Holokauszt. Pannonica Kiadó, Bp. 2001.) Többek egybehangzó véleménye szerint egy gyakorlott vásári kofára hasonlított, csak a kendő hiányzott a buksijáról... Ahogy ő szokta mondani: "Engem nem dicsér senki, ezért nekem kell megtenni."

Ami a holokauszt-kutatás vitás kérdéseit illeti, a funkcionalista-intencionalista vitán kívül másra nem nagyon jutott idő. Dicséretes, hogy betartotta a megbeszélte órát. Utána a szokásos kérdezz-

felelek következett. Ennek fénypontja Karsai őszinte meglepődésmegdöbbenése volt Kovács Attila egyik kérdésén. Mindenesetre az előadó jól bírta a kérdések özönét (9-től 11-ig).

Az előadás tartalmával szinte minden jelenlévő elégedett volt, kivéve Karsai tanítványait, akik nem hallottak semmi

újdonságot. Összességében egy meglehetősen összeszedett, komoly, ugyanakkor érdekes előadást és beszélgetést hallhattak. Karsai a témához és önmagához képest elfogulatlan volt. Az előadás másnapján szende képpel kérdezte: Hogy tetszett? Nagyon!

Iza

Holokauszt

"Elmegy a böhér a rabbihoz, és azt mondja: - Rabbi, segíts nekem, nem értem ezt a holokauszt dolgot. Mire a rabbi: - Akkor elmagyarázom neked. Erre az egyszerű zsidó: Félreértesz, rabbi, elmagyarázni én is el tudom, de nem értem." Mivel tíz percet késtem (nincs mentségem), ez volt az első mondat, amit hallottam, és azt hiszem, hogy ez a mondat tökéletesen megfelel, nemcsak rövidke írásom bevezetőjének, de egy átlagos magyar egyetemista holokausztról alkotott képének is. Talán nem szentségtörés leírni, de úgy gondolom,

hogy a legkomolyabb tudósok sem tudnának vitatkozni a fenti párbeszéd igazságával. Nem vitatkozott vele Karsai László sem, sőt saját részéről még meg is erősítette azt. A Szegedi Egyetem Legújabbkori Történeti Tanszékének tanára, a legelismertebb magyar holokauszt kutató november 26-án tartott előadást kollégiumunkban. Amint az várható volt, szép számmal jelentek meg az érdeklődők, megtelt a nagyterem a magasföldszinten. Az előadó pedig meghálálta az érdeklődést, és a tőle megszokott sebészi

ponytossággal használta ki az előzetes megállapodás szerinti egy órát. Az előadás tematikájául az idén tavasszal megjelent Holokauszt című, az előadó által írt könyv szolgált. Aki azt mondja erre, hogy az előadás a könyv reklámja volt, annak sajnos igaza van. Sajnos elszomorító, hogy egy ilyen igényes, a legnagyobb tudományos és szakmai gonddal megírt könyvnek reklámra van szüksége! Pláne, hogy egy ilyen országban - hogy milyenben, arra még visszatérek - van erre szükség. Maga az előadás precízen fel volt építve. A kezdetektől a végig. A nürnbergi antiszemita törvényektől, egy rövid Hitler-jellemrajzon át, végigvezetve a háborún, egészen a borzalmas végkifejletig - a koncentrációs és haláltáborokig. Megtudhatta a hallgatóság, hogy milyen politikai, gazdasági érdekek állhattak a népirtás mögött. Ismét bámulatba ejtett mindenkit a németek halálos precizitása és az áldozatok tehetetlensége, amint a hatalmas megsemmisítő gépezet bedarálta őket. Kiderült, hogy nem csak a németek pusztították az európai zsidóságot, hanem több kelet-európai kisállam is elképesztő szorgalomról tett tanúbizonyságot a szervezett népirtás során! Néha még maguk a náci is csodálkoztak!

És természetesen szó esett a magyarországi holokausztról is. Előkerültek a legvitatottabb főszereplők, Horthy, Sztójay és Szálasi, és mindannyian megkapták a magukét (azt amit megérdemelték). Hatvan perc elteltével pedig jöhettek a kérdések.

Karsai László pedig állta a sarat, minden kérdésre kimerítő választ adott, nem alibizett. (Nem úgy, mint egy másik szak sztárja, aki mostanában csak saját magáról ír könyveket, de ha előadást tart, akkor a kérdésekre már nincs idő - olvassák el a könyvet.

Jó reklám.)

Most pedig egy gondolat erejéig visszatérnék az "ilyen országban" kitételhez. Bizonyára feltűnt a Tisztelt Hallgatóságnak, hogy az előadás nem volt mentes az aktuálpolitikától. Karsai úr a létező összes lehetőséget kihasználta, hogy odamondhasson a jobboldal rosszabbik felének. Akad ez zavart, annak nem ártana elgondolkodnia azon, hogy riasztó módon kezdenek szaporodni a hazai politikai életben a rasszista, kirekesztő és antiszemita megnyilvánulások, amelyeknek szabad teret biztosít nem egy, magát konzervatívnak tartó (de valójában nem az) sajtótermék, vagy éppen egy kereskedelmi tévé. Mindehhez pedig asszisztál egy párt, amelynek éppen az lenne a feladata, hogy mindezt megakadályozza. Az egész kezd egy kicsit hasonlítani a harmincas évekre, arra a korszakra, amit én semmi esetre sem említenék történelmünk

aranyos tintával írt fejezetei között.

Jó lenne, ha megpróbálnák megérteni, hogy mi történt alig egy emberöltővel ezelőtt. Igaz ugyan, hogy mi sem értjük, de most már legalább el tudjuk magyarázni. Úgy, ahogy történt.

Hegyi Áron

Szerkesztői gondolatok

Az előző cikk olyan kérdéseket feszeget, amelyek erősen megosztják a közvéleményt. Lapunknak nem célja a politizálás - pláne nem az egyik vagy másik irányba való elhúzás -, ám itt olyan aktuálpolitikai viták kerültek felszínre, amelyeknek egyoldalú tállalását hibának tartanánk. A fenti cikk egyértelműen megszólított egy politikai oldalt, illetve nyilvánvalóan ellenkezik a kollégisták egy részének nézeteivel. És mivel a másik fél reakciójára - a lap megjelenéséből következően - kb. két hónapot kellett volna várni, ezért ezúttal kivételt tettünk, és megkértük a "megszólított fél" egyik képviselőjét, hogy formáljon véleményt a felmerült kérdésekben. (A személyes véleményem egyébként az, hogy a politikai hangnem nyilvánvalóan eldurvult, de erről mindkét oldal egyformán tehet, úgyhogy - a jobbra mutogatás mellett - a baloldalnak is látnia kell a saját felelősségét. Nem ártana elgondolkodni azon, hogy

miközben a konzervatív sajtótermékeket kritizálják, addig a balliberális lapokban uralkodóvá vált az útszéli stílus. És nem értem, miért gond az, hogy egy kereskedelmi televízió heti egy órát biztosít jobboldali újságírók műsorára, mikor a másik négy hétköznapon a másik oldalé a terep, illetve ezen kereskedelmi televízió reggeli és esti magazin-, illetve hírműsorai egyértelműen baloldali beállítottságúak. Mondom, nem értem... De ez csak az én véleményem.) Ismételten hangsúlyozzuk, hogy nem feltétlenül szándékunk aktuálpolitikai kérdésekkel foglalkozni, ám amennyiben erre igény van, ez a kollégistákat érdeklő és foglalkoztatja, természetesen a továbbiakban sem zárkózunk el ilyen témák tárgyalása, illetve az ezekkel kapcsolatos viták elől.

Pintér Lajos

Hozzászólás Hegyi Áron "Holokauszt" c. cikkéhez

Karsai László előadásán nem voltam, így az ott elhangzottakhoz nem szólok hozzá, mert ez nem volna korrekt. Bár "az elképesztő szorgalomról", amelyről Hegyi Áron a zsidóság pusztításával kapcsolatban ír, lehetne vitatkozni, legalábbis Magyarország esetében. De ezt most hagyjuk. Ne hagyjuk viszont az utolsó bekezdést, mert az már napjaink Magyarországgal foglalkozik, méghozzá nagyon egyoldalú és torz módon. Hegyi Áron beleesik abba a csapdába - sok őhozzá hasonló jó szándékú társával egyetemben -, amit néhány irracionális gyűlölettől fűtött, tevékenységéből kiválóan megélő "liberális" médiaguru kíván állítani neki, illetve mindannyiunknak. Arról van szó, hogy manapság a média túlnyomó részében alapkövetelmény lett a folyamatos "címkézés", az ellenfél karanténba üldözése. "Rasszista", "antiszemita", "kirekesztő", "xenofób", "idegengyűlölő", "fasiszta"... Ezen kitételek nélkül ma már nincs újságírás, nincs cikk,

nincs semmi. Magyarországon mintegy 9,5 millió ember élni szeretne. Eltartani a családját, gyereket nevelni, építeni a holnapot. El kellene néha menni vidékre, s tapasztalni, hogy kb. 4-5 ezer, önmagát folyamatosan hergelő, holokausztzó, fasisztázó "kulturális lélekmérgezõn" kívül ebben az országban - szerencsére - senkit sem érdekel az állítólagos "fasiszta veszély", s az úgynevezett "zsidókérdés" nem téma. Nekem sem lenne az, ha 60 év után nem dörgölnék állandóan a fejemhez a holokausztot, a "30-as évek Magyarországot". Nincs közöm a holokauszthoz. És nem tudok olyan politikai erőről, amelynek köze lenne hozzá. Tudok viszont olyanokról, akiknek jelenleg is aktívan politizáló tagjai 1956-ban rátámadtak erre az országra, erre a népre, és 40 éven keresztül lelkileg, fizikailag és anyagilag kifosztották. Őket sajnos naponta látom, nácit viszont nem látok. Pedig van szemem.

Nádasi István

Kopaj 2001

Ahelyett (vagy amellett), hogy valamelyik saját közösségi programunkról írnék, úgy döntöttem, érdemes néha más szegedi kollégiumokba is "átnézni". Bizonyára mindannyian ismeritek a legnagyobb JATE-s (elnézést: SZTE-s) kollégiumot; a Károlyiban a mi Morgillánkhoz hasonló rendezvényre idén november 14-16-ig került sor.

A koliban rengetegen laknak, mások a szokásos, ennek megfelelően az ottani Morgilla, a KOPAJ is másként alakul. Novemberben, de nem hétfőgén, hanem mindig hétközben mehetnek az otlakók játszani. A verseny a szintek között folyik, a 3-10. emelet és az A épület ad (ha jól számoltam) összesen 9 csapatot. A nyereség pedig egy olyan technikai eszköz (meghatározott értékig), amit a győztes szint választ magának. Az idei előfeladatok között szerepelt film forgatása, söröskupakok láncra fűzése, amire már október végétől (tényleg!) készültek a csapatok. Szerda este volt a bemutatkozás (amiben félig-meddig csapattagként részt vettem). A legnyerőbb felvonulás Lenint és korszakát a 8 óra munka zenéjével ötvözte. Nagyon nagy bemelegítés lett volna a bulira, de sajnos túl korai időpontot (17-19

között) választottak a szervezők, így egy kicsit szétszóródott a program. Volt egy koncert (21 körül), egész jó, de nem lehetett összehozni a társaságot.

Csütörtök délelőtt városi vetélkedő, activity-parti, késő délután pedig az előfeladatos filmek megnézése. Állítólag az egyik ötletet egy másik csapat ellopta, utólag ezt valahogy tisztázták. A nagyvetélkedő sok-sok zenével péntek 3-ig tartott, majd egy spontán bulizással zárult, 4 óráig. Ekkor jelentették be: már csak 1 óra, és kezdődik a sport. Péntek este hatalmas banzár, és végre kiderült (mint mesélték), ki a győztes: ismét a 10. szint lett a nyerő! Egy olyan közösség, akik végig hatalmas lelkesedéssel játszottak. Haverok, barátok és mindannyian kitarotkáltak. A győzelemben annak is szerepe volt, hogy a zsűri ezúttal külsős, nem károlyis tagokból állt, ami biztosította a pártatlanságot. A jutalmuk egy DVD lejátszó lett, amit később hifire cseréltek be. Tíz év után először fordult elő a koli történetében, hogy két egymást követő évben ugyanazok nyerjék meg a Kopajt.

Lutz Gábor

Egyetemi véradóhónap

A szegedi Vöröskereszt idén novemberben ismét új kezdeményezést indított el. Miután Szegedről terjedt el országosan a középiskolások véradása és a hipermarketekben szervezett véradások (lám, van haszna is a multiknak), idén elindult az egyetemi

véradás. A cél az volt, hogy minél több egyetemistát rávegyünk, hogy fontosnak érezzék a véradást.

Ehhez segítséget kaptunk a kari HÖK-öktől, a JATE Klubtól és sok támogatótól. November elején így már azzal az ajánlattal állhattunk elő, hogy minden vért adó hallgató ingyen mehet be a Mikulás bulira, ott egy sörrre, vagy üdítőre vendégünk és még egy nyereménysorsoláson is részt vesz.

Persze nem ez a véradás lényege, de ebben a formában véradást szervezni annyira szokatlan (legalábbis Magyarországon és Európa általam ismert részeiben), hogy ezt vettem előre.

S valóban sok véradót ez motivált.

Az sem mellékes, hogy a szokásosnál jóval több kihelyezett véradást szerveztünk az egyetem intézményeiben, kollégiumokban, kari épületekben. Elsősorban ez hozott eredményt - hiszen az ember jóval inkább elmegy vért adni saját környezetében, szobatársaival, barátaival. Ez látszott az apáthys véradás sikerén is: ez a kollégium ugyanis kb. 100 méterre van a véradó állomástól.

És hogy ne szakadjon meg a kezdeményezés az első alkalom után, kítűztünk egy eszmei célt: a véradásokon a legnagyobb részvételi arányt mutató kar átvehet egy vándorserleget, mely 3 egymást követő győzelem után a kar tulajdona lesz.

Az eredmények? Várhatóan nem túl könnyen lesz a serleg egyik kar sajátja sem. A két élen végzett kar között ugyanis tizedszázaléknyi a különbség. Győztes az Általános Orvostudományi Kar, és nem akárhogyan. A kar hallgatói önkormányzata ugyanis minden véradó hallgatónak olyan pontokat adott, ami a 6. évben megszerezhető cseregyakorlathoz szükséges. És a kar teljes mértékben kihasználta azt is, hogy oktatóik, dolgozóik is részt vesznek a versenyen, de nem szerepelnek az osztandóban. Így a hallgatókra átszámolva (hűen a József Attilai

eszméhez) minden hetedik hallgató eljött vért adni, s végül sikerült megelőzni az abszolút esélyes efit. Bár a véradásszervezésben sok belső probléma van (mert több szervezet is részt vesz a véradásban, s ilyenkor az egyiknek

mindig kövérebb a tehene), itt az a fontos, hogy már huszonévesen megtanuljuk látni: ez fontos - s ne csak akkor, amikor nekünk lesz szükségünk vére (senkinek ne legyen). Az átlaghoz képest körülbelül megduplázódott a hallgatói véradások száma, ezen belül az első véradóké megháromszorozódott. Sok volt közöttük a fiatal, aki saját megyéjében kimaradt az első véradási mozgalomból. Ha most nincs ez a hónap, talán sosem jönnek el vért adni. Ezért megérte.

Ilyen első véradó nyerte egyébként a mátrai hétvégét. Kollégiumunkban is van nyertes hallgató, Hargitai András. Helyi támogatóinkat is: a JATE Klubot és az Universitas-Szeged Kht-t, akik nélkül a program nem lett volna ilyen sikeres, a Tisza Volán Rt-t, aki a fődját felajánlotta, a Forrás Hotelt, az Átrium étterem és borozót (a Kárász utcán, az Átriumban, próbáljátok ki; igényes hely, menüvel, a hangulatos borozó részében minőségi borokkal, borkorcsolyákkal, a hallgatói pénztárcákhoz kialakítva), a Numero Uno Pizzériát, az Arenát, a Corso Cafét és az InTeRakO Kft-t. És helyi elsősorban Benneteket, akik eljöttek vért adni (a kollégiumban 55-en) és akik a következőre jönnek el. Nekik szól ez is: a véradás nem fáj.

Németh János

Mesélek kicsit

Ülj ide mellém, valamit mondok... Voltam Kolozsváron. Ja, tudom, már mondtam. Hogy, milyen volt?! Te, azt nem tudom csak így, pár mondatban elmondani. Igazság szerint minden nap eszembe jut valami, aztán aki éppen ott van velem, az kénytelen végighallgatni. Szóval úgy mentem ki, hogy megpályáztam a BTK HÖK-ön. Elfogadták a pályázatomat, aztán irány Erdély. Te, már az út is remek volt! Egy férfi ült velem szemben, akiről később kiderült, hogy a marosvásárhelyi szimfonikus zenekar oboistája. Szóval tőle kaptam meg az első belső jellemzést

Romániáról. Kicsit pesszimista volt az ipse, de nagyon szimpatikus. Tudod, az a baj a három héttel (merthogy annyi ideig tartott), hogy túl hosszú ahhoz, hogy rövid legyen, és túl rövid ahhoz, hogy hosszú legyen. Ezt úgy értem, már kezdtem megszokni az ottani életet, már eligazodtam a városban nagyjából, tudtam, mit hol kell keresni, vagyis kezdtem otthon lenni. És akkor véget ért. Jó, volt elég idő búcsúzkodni, de akkor is nagy váltás volt, hiszen egy hete itthon vagyok, de képzeld, ma is meglepődtem, hogy magyarul beszéltek mellettem az utcán. Tudom,

nagy élmény volt. Ha el tudsz menni tavasszal, ne hagyd ki. Ha eszembe jut még valami, elmondom...

Molnár Edit

Zápor József

Kisebb-nagyobb, néhol kopottas szőnyegek, ilyen-olyan állólámpák, Szokol-rádió, Junoszty-tévé, és egy fél Zaporozsec. A falakon jobbrosszabb újságkivágások, oklevelek, kitüntetések, de került ide korcsolya, benzinlámpa, sőt a "jóégtudjami", ráadásnak pedig még egy látásvizsgáló tábla is. Az itallapokon különböző évjáratú záporjószi, nyilván innen a hely neve is, bár a rajta szereplő Zápor József aláírással azért igyekeznek megtréfálni a (jóval) fiatalabb korosztályt, inkább kevesebb, mint több sikerrel.

A berendezés finoman szólva is "furcsa", a közös bennük maximum az, hogy abból a sokat emlegetett "átkosból" származnak, bár ezzel kapcsolatban is óvatosan fogalmaznék, mert nem a legmeggyőzőbb a válogatás - már ha válogatta valaki egyáltalán, inkább zagyaléknak hat ugyanis a látvány. Nem minden tárgy biztosan abból az időszakból való, és nem mind biztosan szocialista országból, bár elég kevés a kétesélyes darab. (De mintha az egyik polcon a Populart sorozat egyik darabját láttam

volna, meg egy nyugatinak tűnő szalagos magnó is van rögtön a bejáratnál...) Azt már nem is említtem, hogy a poszt-1998as Marlborós hamutál mennyire illik a képbe... Van viszont nagyon finom Márka és Traubisoda (képünkön), na meg szódavíz, Kőbányai meg Borsodi, meg mindenféle régi földi jó. (Azért Bambi nincs, egyelőre...) A zene általában a várt időszakból való, de többnyire nyugati, pl. ott tartózkodásom alatt szinte végig Abba szólt, sajnos ráadásul valami újrhangszerelt blöddli. Ami viszont szenzációs ötlet: a hangszórók a plafonról lógó régi rádiókba rejtve szórják az égi jót. Az összkép tehát az én megítélésem szerint nem túl jó. Hangulatára, ha van, és biztosan van, éppenséggel leginkább az összevisszaság és a giccs jellemző, pedig jobbat is lehetett volna a témából kihozni. Apropos téma: ha valami poszt-kommunista, ahogy a hely hirdeti, akkor... Na, se baj. Nem muszáj ide járni sem, ugye...

Vernyik Zénó

Kollégiumi versek

Hajnal

Mosdatlan, ködúsztatta táj,
Egy varjú rekedt hangja száll -
Fülembé jutva megzsilál,
Vággyá facsar, hogy szinte fáj.
Buszok zúgnak már, zsong az út,
A szürke ég hajnalba fúlt,
Útlámpák fényévé fakul,
Amely lassan magába hull.
Krákog, köhög, ébred a város,
Minden hang, szín olyan csodás most;
Békém vágyammal összeforrt,
Fél percre teljessé sodort.
A láng
az égi homlokokon
fenn

lobog
A tűz
a földi dombokon
leng
dohog
A fagy

az égi lombokon
lenn
libeg
A jég
a földi ormokon
cseng
hideg.

Burokban gaméták ezek.
Világnyi költőtáska rejt
Hím, nő, idő és terek,
Pont, mely Istenben kikelt.
Elektronja tán egy atomnak
E kozmosz, mely körülölel?
S ez atom is világparány,
S világokat rejt mindahány?
Kezembe vettem egy követ:
Beléje zárva hány világ?
Számunkra örökre süket,
Esély sincs egymáshoz járni át.
S tán egy irdatlan entitás
Tűnődve kavicsot forgat,
Szédülöm nem kell, nem vitás,
S világom szét nem omolhat. -
S ez óriást is kozmoszával

Magába rejti egy atom:
Valami kisisten poharában
Ivásra vár az asztalon.

Füleki Gábor

***

Amire vágyom, nem nagy dolog,
csupán tartozni valahová igazán.
Kibújni a szokott szürkeségből,
a magányból, az ernyedésből.
Ülni egy nagy asztal körül,

érezni azt, hogy mindenki örül.
Látni egymás tekintetében
a szeretet, a békességet,
tudni azt, hogy egyek vagyunk,
hogy ébren vagyunk, s nem álmodunk.
Nem álmodjuk az összetartozást,
a figyelmet, a gondoskodást.
A gőzölgő étel illatától eltelve,
jóízű nevetésekben kitörve
adnánk át magunkat egy
egyszerű pillanat varázsának,
a gondtalan óráknak,
a végtelen, apró csodáknak!

J.

Novella

Sokat vándoroltam fiatalabb koromban, s bármily megelégedve érzem magamat a szűk, de szerető körben, hol napjaim folynak, vannak időszakok, midőn a vándorlási vágy, miként most is, erőt vesz rajtam. Nem mintha kíváncsiságom ösztönözne s új helyek s emberek ismeretsége után vágyódnám, hanem csak azon élvezetért, melyet sok ideig egy helyen tartózkodva, helyzetünk változtatásában s az utazás egyszerű, de érdekes eseményeiben találunk. Sőt, ha tőlem függ, én inkább oly helyeket keresek fel, melyeket már bejártam, mint egészen ismeretlen vidékeket; legjobban érezve magamat akkor, ha vándorlásaim közt rég mult napok emlékeivel találkozom, s egyes pontokon azon érzelmek s gondolatok visszhangjai ébrednek lelkemben, melyeket ugyanazon vidék gerjesztett bennem, midőn azt évek előtt először láttam. Ez az, mi nekem az Alpokat mindenké fölötte kedvessé teszi. Vannak talán szebb vidékek a világon, vannak bizonyosan nyájasabbak, s olyanok, hol az, ki a mult emlékeit keresi, vagy újabb korunk hatalmas kifejlődésén gyönyörködik, több érdekes dolgokat találhat; de engem vágyaim mindig e bércekhez vezetnek vissza, melyek között több mint húsz év előtt első utazásomat tetém, s most is mintegy megifjodva érzem magamat, oly eleven a benyomás, melyet e nagyszerű vidék első látása bennem hátrahagyott. Itt tölték néhány év előtt több hónapot. Csak az Alpok azon részét akarám bejárni, mely a birodalom északnyugati oldalát védi, s kevésbé ismert, de nem kevésbé szép, mert az utazó csoportnak, a mely Svájc legszebb pontjait csaknem élvezhetlenekké teszi, országútnak nem szolgál. Nem tartozom azok közé, kik a természet csodái mellett a városi élet kényelmeit keresik, s örülnek, ha nyomtatott útikalandoiban az érzéseket s gondolatokat előre kiolvashatják, melyek az helyeknél a nézőben támadnak. A természetnek nincs szüksége ily magyarázatokra, s nem emlékszem élvezetesebb napokra, mint melyeket az oszták s bajor Alpok ritkán látogatott részeiben tölték, hol a kényelem helyett, melyet az utazó talál, csak azon jólétet látjuk, melyet itt a nép élvez. Főképp az említett évről mondhatom ezt. Az idő rendkívül kedvező vala, s bár a hetek, melyeket utazásomra szántam, eltelték, s a vidéket, melyet ez izben meglátogatni akartam, rég bejártam, nem határozhattam el magamat arra, hogy vissztérjek. A tetőről, melyre azért menék fel, hogy mielőtt a hegyeket elhagyom, az egésznek képét utolszor élvezhessem, más, még terjedtebb kilátást ígérő tető vonta magára figyelmemet; egy völgy a másikba vezetett, s ha este fáradtan szállásomra érvén, arról kezdék gondolkozni, hogy holnap hazafelé indulok: gazdám beszélgetései, ki egy magas vizeséről vagy más természeti szépségről szólt, mely házából csak néhány óránnyira fekszik, ismét elhalasztá föltételemet. Így értem a birodalom határáig, s így határain túl egy nagy faluhoz, mely az Alpok egyik legszebb és legvirágzóbb völgyében fekszik.

- belső történések, az utazás eseményei eleinte a háttérbe szorulnak. Megteremti azt a hozzáállást, azt a nézőpontot, amelyből nézve kénytelen vagyok ugyanazt látni, mint azelőtt. Az elbeszélő mesélő szerint az emlékezés feltétele a táj azonossága, a külső világból jövő ingerek felébresztik az emlékeket. Tegyük fel, hogy első utazás alkalmával járok egy vidéken. A táj szépsége annyira elbűvöl, hogy érzelmek és gondolatok keletkeznek bennem, aztán pár év múlva újra ugyanazon vidéken járok, és a pár évvel ezelőtti érzelmek és gondolatok visszhangjai ébrednek lelkemben, akkor az nem ugyanaz.
- utazás=olvasás; ezt megerősítendő, címe is Novella, az utazás, vándorlás során a "nyomtatott útikalandoiban az érzéseket, az gondolatokat előre kiolvashatják".

Vizi Balázs

subject: psychology
location: i'm dislocated
purpose: zero
to: department of nervous & mind disorders at central avenue

part 1

... ösztönélet ...
... szigorú logika alapján elkövetett ...
... szisztémát kell alkalmazni ...
... jól motivált csiga volt ...
... mindenki tudja a megoldását ...
... elmentek mozambikba ...
... baj van itt az univerzalizmussal ...
... ennyit a gondolkodás fejlődéséről ...

part 2

... kipróbál ezt is azt is ...
... boldogan és oldottan távozik ...
... ingoványos terület ...
... szimmetrikus kapcsolat ...
... indulatokkal terheltek ...
... valahogyan alku kell kötni ...
... ennyit a társas kapcsolatokról ...

part 3

... fatális meghatározottságú lény ...
... én-határok keresése van itt ...
... legalábbis amit kívülről lehet tapasztalni ...
... betereli a birkákat a kárász utcára ...
... oralitás, analitás ...
... szuperegő és társai ...
... nagy vonalakban ez történik ...
... az első szerelem jelenségében ...
... elhárítási mechanizmus ...

... magyarán szerelmes lesz valakibe ...
... csak egy-egy mondattal ...

part 4

... önmagukban viszonylag nem ártalmasak ...
... idegrendszeri eltérés nincsen ...
... valami furcsaság ...
... talán nem is annyira érdekli őket ...
... neurotikus szülő ...
... ennyit talán elég is ...
... súlycsökkenés, alvászavar ...
... gyászreakció ...
... szintén neurotikus ...
... önmaga termeli ki a konfliktusokat ...
... amit elfojt ...
... ezeket szokták föltételezni ...
... szolidaritásból egymást megvédvén ...
... érzelemteli meleg kapcsolat ...
... igazi félelmetes helyzet ...
... diszfunkció ...
... egyfajta ürességérzetet okoz ...
... szétesett ...
... szívdobogás ...
... átadódik egyfajta hagyományként ...

i forgot my name

(szp)

Elit(?) alakulat

December 1-jén új sorozat indult az HBO-n Az elit alakulat (Band of Brothers) címmel. Tartalmát tekintve - a magas költségek miatt ritka - háborús filmsorozat, mely a második világháború nyugati frontjának eseményeit eleveníti fel egy amerikai ejtőernyős alakulat, a 101. légiszállítású hadosztály, 508. ezred, "Easy" (E) századának harcain keresztül, Normandiától az Elbáig. A hónapok óta tartó beharangozó ("Az HBO történetének legdrágább filmsorozata" - 120 millió dollár stb.) után reméltem, hogy nem egy 60-as-70-es években készült hollywoodi

háborús film szemléletvilágával megvert ("Majd a tökök amerikai gyerekek megmutatják ezeknek a hülye németeknek!...") "remekművet" kell majd végigülnöm.

A filmet Stephen E. Ambrose Easy Company c. regényéből az HBO készítette, Steven Spielberg és Tom Hanks "indítványozására", akik a Ryan közlegény megmentése után további második világháborús filmterveken törték a fejüket. Az eredmény a tíz részes, egyenként kb. egyórás epizódokból álló Az elit alakulat lett, melynek fejezetei szombat esténként 22 órától tekinthetők meg a mozcatsornán (ismétlős kedd esténként a főfilm után). Az epizódok első perceiben még élő veteránok elevenítik fel emlékeiket a háborúról. Az első két részben a néző bepillantást nyerhetett a korabeli amerikai kiképzési rendszerbe, illetve végignézhette a normandiai partraszállást az alakulat szemszögéből. A további részekben - állítólag - látható lesz az arnheemi híderít vívott csata (bár ott csak angol

ejtőernyősök voltak), a bastogne-i harcok, a koncentrációs táborok felszabadítása, Hitler Sasfészkének elfoglalása stb.

A 120 millió dolláros költségvetésű filmsorozatban visszaköszönnek a Ryan közlegény megmentéséből megismert látványelemek, úgy mint a kézikamerás felvételek, szaggatott képsorok, fakó színek, a megszokott "kékháttér" (blue-box) és a legújabb számítógépes trükkök. A filmben látható egyenruhák és a fegyverzet pontos mása az eredetieknek, ez kerülhetett az alkotóknak igazán sokba. Kétségtelen, hogy a film látvány tekintetében fantasztikusan jól sikerült. Ami az események objektív bemutatását illeti, nos, az már véleményem szerint más tésza. Az amerikai filmgyártásban, bármennyire realiztikusak is, még mindig nem tudnak elszakadni a leginkább a háború idején készült egyszerű propagandafilmekre emlékeztető stílustól ("Majd mi

megmutatjuk nekik, mert mi vagyunk a faszagyerek!", "Szentek vagyunk, hősök vagyunk!" stb.). Bár el kell ismerni, azért tanulékonyak odaát, hisz' ez a sorozat még ez alól is kivételnek látszik, legalábbis a második epizód. Igaz a "Hull a német, mint a légy"-szemlélettől még nem sikerült megszabadulni, de az alkotók már készek elismerni, hogy "bizony mi se' voltunk szentek, mi is öltünk hadifoglyokat". És ez bizony fejlődés (csak meg ne álljanak benne). Remélhetőleg a nyugati nagyközönség gyomra hajlandó lesz bevenni ezt és a többi hasonlóan

kínos

tényt.

Végezetül pár szó a címben szereplő kérdőjelről. Először is semmilyen módon nem áll szándékomban kétségbe vonni azoknak a bátorságát, akik harcoltak - bármelyik oldalon - a második világháborúban. Csupán a magyar címadással van bajom. Mivel ez a film - remélhetőleg - igyekszik drámaian bemutatni ezen alakulat tagjai életének e szakaszát, talán a "Bajtársak" vagy "Fegyvertársak" kifejezőbb (nem is beszélve arról, hogy pontosabb) magyar cím lenne, mint a kissé száraz "Az elit alakulat". Ezen felül minden katonai alakulat akkor is, ma is "elit"-nek tartotta-tartja magát, a gyalogosoktól az ejtőernyősökig, a felderítőktől a harcokocsizókig, a tengerészekről a repülőkhöz stb. (Ez alól talán a szerencsétlen szovjet gyalogság a kivétel, akiket a hagyományos szovjet-orosz katonai vezetés szemléletmódja miatt leginkább "ágyútolétek"-nek nevezhetnénk.) Mindent egybevetve, véleményem szerint egy egész jó kis filmsorozat indult (kisebb-nagyobb hibákkal), ajánlom mindenkinek, akit érdekel, ha más nem, hát a rendkívül jó látványelemek miatt.

Illés András

Csocsó, avagy éljen Május elseje!

"Már minálunk babám, már minálunk babám, az jött a szokásba, hej, hogy a Koltai Robi minden évben bemutat egy filmet december havába." Ilyen nótázósan jól indult és így is folytatódott a premier a szegedi Belvárosi Moziban. Szovjet himnusz, orosz-magyar kommunista dalok és kisdobos indulók. Mindenfelé plakátok, piros-fehér-zöld lufik. Tangóharmónika-szó.

A kommunizmus sokak életét tette tönkre. Egy szegedi tévés szakember szerint megborzogató volt felidézni mindazt, ami volt, s amiről azt hittük, hogy már elmúlt. Mégis: ha már tudunk nevetni az idétlenül kegyetlen ávosokon, az alkoholisták hatalmát fitogtató orosz tisztén és a végtelenül abszurd vádakon, az azt is jelenti, hogy képesek vagyunk túllépni a szörnyűségeken. Márpedig nevetni tudunk! A 11 éves kislánytól kezdve, a rendszerre már alig emlékező egyetemistán át, az idős történész professzorig.

Az egész film egy humoros, néhol kesernyés, néhol azért szívbemarkoló nosztalgizálás, nagyon jól eltalált

szereposztással, Dész László betétdalával.

A vetítés után megjelentek az alkotók; élükön Koltai Róbert, Petróczi Sándor, Prukner Pál, majd Haumann Réka, Dész László és a nagyot alakító Gáspár Sándor. Koltai hozza önmagát: még egy Csihonov verset is elszaval, majd elmeséli, hogy a film személyes ihletettségu, mégpedig a tavaly februárban elhunyt édesapjának adózik ezzel az alkotással. Azt is megtudjuk, hogy csupa olyan embert válogatott maga mellé, akiket szeret, mert neki ez nagyon fontos.

Lehetőség van reagálásokra, azonban senki nem kérdez semmit. Mindenki csak tapsol. Petróczi meg is jegyzi: ez a film önmagáért beszél.

A lépcsőn még Dész László dedikálja új cédéjét. Kifelé menet piros lufikat osztogatnak, s kérik, május elsején sétáljunk velük, Csocsóval, az akkori és a mostani párttal.

Szilágyi Szilvia

Mi van?

- De miről írnak?

- Leűsz oszt írűsz.

- Hát OK. Csakhát nem kéne erőltetni. Most épp nem jut eszembe semmi, ami bosszant, meg szar az egész, meg így kéne meg úgy, meg hogy képzelik? Meg a bunkó nénik, meg hülyegyerekék a buszon... Politizálni meg főleg nem kéne.

- Mit láttál legutóbb a moziban?

- Corelli kapitány mandolinja. Nagyon szép, romantikus jóilyenhidegbenmegkarácsonyelőtt film. Bár a "boldog vég" mindvégig sejtethő, és kicsit sok benne a szenvedés, tényleg szép film. Szép helyszín (egy görög sziget), szép nő (Penelopé Cruz), szép zene (mandolin) + Nicholas Cage.

Minden a helyén. Idill az elején és a végén, szenvedés és pusztítás a közepén; és a tanulság: a háború értelmetlen, Hitler rossz ember, és hallgass a szívedre.

- Akkor most tetszett vagy nem?

- Miért kell mindig véleményt alkotni? Tetszett. De láttam már jobbat is. Az ember olvassa a filmkritikákat, és rájön, hogy sokszor bizony azok között a laikusok között van, akik "nem veszik észre, micsoda kommersz mocsadékot néznek". Lásd Erin Brockovich, Episode 1, Csokoládé.

Én úgy jöttem ki szinte mindig a moziból, hogy nem bántam meg. Persze ehhez kell az is, hogy nem megyek be mindenféle Godzilla meg Flinstones sz..ságra.

Néha kell egy kis Dumb és Dumber vagy Négy szoba, néha meg jöhet egy-két szarazélet film, mint A halál ára. Marlon Brando itt egy lelkibeteg szadista milliomos, Johnny Depp pedig indián-kitaszított-sőpredék-jószívű pozitív hős, aki meghal.

- Na, hát írj a filmekről.

- Jól van már. Eredetibb ötleted nincs?

- Írj kiéhezett cyber-zebrákról...

- Mi van?

NJ

"Angyal szállt el felettünk..."

[...] Esztert valójában nem is Eszternek hívták, de azért szép, vörös haja volt. Az egyetlen kép, ami fennmaradt róla, egy mézeskalácson virít, mégpedig nem is akármilyenen: abból a tésztából készült a pipázó Jozsif

Visszarionovics képmása is. Egy bicikli miatt halt meg... (1)

Jakub furcsa életet élt: tanár létére gyakran egyszál pendelyben tette magáévá férjezett szeretőjét saját apja műhelyében, miközben az méretre igazította a hölgy ruháját. Bár Jakub személyesen találkozott Rousseau-val, sőt, üzletet is kötöttek, nem neki köszönheti, hogy örökre megváltozott, de mégcsak nem is a birkákat terelő Szent Benedeknek, hanem magának a Csodatévő Szűznek, aki pedig igenis tud írni! (2)

Harmadik hősünk egy kopott városkában élő furcsa asszony, akiről csak annyi biztos: ő sem Eszter, van egy férje, s nagyon szereti Dušánt. Egy ízben különben a pokolban is járt, ahol - másokkal ellentétben - nem érezte jól magát. A kivezető-csőves bácsikákat igen kedveli, főleg, ha olyan köhögés-elleni cukorkákat osztogatnak, hogy nyomban köhöghetnékje támad tőle az embernek. (3) [...]

Jómagam Ágon ülök, jól vagyok (1), hiszen enyém a Kék mennyország, s Szenvédélyes csókok (3) vártak rám a Kertben (2), még akkor is, ha nem ez Minden, amit szeretek. Azért négy nevet jól a szívembe zártam: Martin Šulík, Eva Borušovičová, Juraj Jakubisko és Miro Šindelka.

Szlovák Filmhét, Grand Café,
2001. december 10-12.

U.i.: Veselé vánoce!

Vernyik Zénó

Nos, a ritmus elég gyors

Idén új albummal jelentkezett Magyarország alighanem legnépszerűbb jazz-énekegyüttese, a Cotton Club Singers. Az ötven perces, 2x2 című anyag tizenkét vadonatúj dalból áll. Ez önmagában még nem lenne annyira érdekes, hisz az együttesek már csak ilyenek: fogják magukat és albumokat adnak ki.

Ez a csapat viszont gyökeres változásokon is át kellett, hogy essen, mielőtt belefoghatott volna a lemez dalainak felvételébe.

Egykori szopránjuk, Zsédényi Adrienn szólókarrierbe fogott és elhagyta az együttest, ezért 2001. január 1-től Kozma Orsi (Szűzriadó, Kimnowak, Jazz+Az) vette át a helyét. 2000. októberétől folytak a közös próbák, - tekintve a kb. három órás repertoárt - valószínűleg rohamléptekben.

Idén tavasszal egy bemutatkozó turnén hallhattuk őket országszerte, ősztől pedig a 2x2 lemezbemutatóin. Ez utóbbi keretében jöttek október 10-én az IH-ba is, ahová vendégként a Four Fatherst hozták magukkal. Remek kis koncert volt, ahogy erről már az előző számban is olvashattatok. Én csak azt savalltam egy kissé, hogy az "apuciknak" tulajdonképpen nagyobb sikere volt, mint a CCS-nek. A Four Fathers tipikusan capella együttes, a XX. sz. eleji, négy férfihangra épülő "barbershop style" művelője. Koncertjeiken mindig nagy technikai felkészültségről és humorérzékéről tesznek tanúbizonyságot, de a zenéjük nélkülöz szinte minden érzelmi töltetet. Show az egész, cirkus. És én úgy éreztem, hogy erre inkább vevő volt a szegedi közönség, mint a Cotton Club szenvédélyére. Jó, tudom, minden koncert csak showbusiness, de legalább ne tűnjön felszínesnek. Remélem, hogy akik végighallgatják a lemezt, egyet fognak érteni velem: rengeteg munka van ebben az anyagban. Már a koncerten is feltűnt, hogy jobbak, mint eddig valaha. Rendkívül pontosak a dallamívek, professzionális a dinamika. A hangzás talán egyetlen problémája az az Orsi

hangja. Pontosabban az, hogy a hangja teljesen máshonnan ismerős, olyan, mintha még mindig a Jazz+Azban énekelne. A jazzénekléshez szükséges improvizációs készségén is van még mit fejleszteni. A csapat többi tagja, név szerint Szűcs Gabriella (alt), László Boldizsár (tenor-producer) és Fehér Gábor (basszus-zenei vezető) már azelőtt is foglalkozott jazzénekléssel, hogy összeálltak volna. Kozma Orsi inkább a pop/rock felől jön, s bár az énektudása megvan hozzá, még szoknia kell ezt a speciális, XXI. századi swinget. De így is csak ritkán fordul elő, hogy a négy hang helyett három plusz egy hallatszik. Fél év alatt hihetetlenül összeszokottá váltak. A zenekar (fúvós szekció a Showder Bandből) és a hangmérnökök munkáját is dicséret illeti.

Megnyerték az albumnak a híres jazz-zenészt, Tomsits Rudolfot, a basszusgitar pedig Szappanos György, a Tátrai Band tagja kezében szólal meg.

Ja, és maguk a számok. Bár a 12 szám (valójában csak 11, mert az utolsó egy "rádióbarát" szám, a Némán átkarol című Stevie Wonder-magyarítás instrumentális verziója) alatt végig swingről van szó, azért igencsak változatos az album, kihasználják a négy hang adta összes lehetőséget. A Sweet Georgia Brown, melyben Török Ádám fuvolázik, igen pergő, funkos nóta, egyik személyes kedvencem. A 2x2 néha 5 Szenes Iván és Fényes Szabolcs szerzeménye, az azonos című film betétdala volt az ötvenes években (Zenthe Ferenc, Ferrari Violetta, Maklár Zoltán, Kállai Ferenc), rádióban-tévében sokszor volt hallható, mint promóciós anyag. Ugyanígy a Sesame Street a közismert gyermeksorozatból, vagy a Szól a jazz c. szám. Ez utóbbi egy már sokak (pl. Frank Sinatra) által előadott amerikai nóta, a Leroy Brown, melyre teljesen új magyar szöveget írtak. Az új szöveg nagyrészt az együttesről szól, mint az előző album, a Vokálpatrióták című dala. "...amíg szól a jazz,

mi éneke keltjük az életet, minket négy hangra írt a sors, csak a ritmus legyen elég gyors." Nos, a ritmus "elég gyors" ezen a lemezen. Mondhatni "ütős". Hallhatók még a rajta régi nagy slágerek, sztenderdek (Chattanooga Cho Cho, I'm beginning to see the light, I'm singing in the rain, In the mood stb.) is. A Mr. Jazz szintén egy régi szám magyar feldolgozása, a kórusrészek hangzása miatt egészen musicalszerű. (Lehet, hogy tényleg egy musicalből származik, de én sajnos nem ismerem.) Aztán egy különlegesség, a Mily halk lélek. Ezt a számot bizony - bármily meglepő - Björk Post című albumán hallhattuk jó néhány évvel ezelőtt. Izland büszkeségénél ez az It's oh, so quiet volt, mely szintén magyar, de többé-kevésbé szövegű fordítást kapott. Kozma Orsinak jutott a kihívás, hogy Björköt felülmúlja, vagy valami teljesen újat nyújtson. Hát... egyik sem sikerült. De az nagy érdem, hogy nem lett sokkal rosszabb, mint az eredeti. És ráadásul magyarul! Másik személyes kedvencem a Sammunut nuotio című finn tangó. Szűcs Gabi dala nem csak egy finn nyelvű tangó. A harmincas években lett Finnország kedvence a tangó és azóta töretlen a népszerűsége. A tánc ritmikájára erősen hatott az, hogy német közvetítéssel jutott el hozzánk, így kevésbé rapszodikussá, indulósszerűvé vált. Az eredeti finn tangószövegek nem nagy hétköznapi drámákról szólnak, mint az Argentínából származók, hanem inkább csendes melankóliával a szerelemlről és annak hiányáról. Ráadásul a tangószerzők rájöttek, hogy a régi finn és orosz háromnegyedes, keringősszerű népdalok szövegeit egy az egyben át lehet ültetni tangóra. Ezek persze a finnek saját mitológiájára épülnek, rajtuk kívül más nem is igen érti őket. A finnek viszont annál inkább. A tangóval csak Elvis és a Beatles tudott versengeni a slágerlisták élén, de tartósan megelőzni nekik sem sikerült. Egyszer egy dokumentumfilmben megkérdezték a finneket, hogy mit hagynának

örökül a jövőnek. Ők pedig nagy találmányok, monumentális épületek, híres irodalmi művek helyett a tangót választották. (Ez utóbbi adatközlője Bácskai Zoli.) Fura dolog a zenéről írni (valaki egyszer azt mondta, olyan, mint az építészeztől táncolni), hallani kell, milyen is a finn tangó. Végül szerepel még az albumon a csapat legrégebbi sikerszámanak, a Négy gengszternek a stúdióváltozata. A Macskafogó című frenetikus magyar rajzfilm egykori betéjtét a CCS tette újra népszerűvé, koncertjeiken állandó ráadásszámmá lépett elő, sőt egy ideig négy gengszterként emlegették magukat. Ennek ellenére csak(?) egy koncertfelvétele létezett a dalnak. Most stúdióban is felénekeltek, hogy mindenki hazavihesse, de úgy tűnik, hogy ők maguk unják már, hiszen októberi koncertjükön sem voltak hajlandók elénekelni a számot; egy poénna üttették el a közönség kérését, de nagyon furcsa volt a szituáció. Minden téren megújult és fejlődött az együttes, de pont emiatt nem kellene hátat fordítani a múltnak. Különösen, hogy ebben a dalban is elég gyors a ritmus-átvitt értelemben és szó szerint egyaránt. Egyébként a szám intróját a Budapest Saxophone Quartett játssa. Az albumról összességében azt mondhatom Boldizsár szavaival: "Ennek a swingnek svungja van!" Sajnos nem tudok elfogultság nélkül nyilatkozni sem az együttesről, sem az albumról. Mióta megvan a CD (special thanks to Molnár Emese & Vízhányó Józsi), ezt hallgatom fejfájás ellen. Működik. "Szíves megrendelését várva vagyunk legkiválóbb tisztelettel, ha bárki az útjába áll és minket megtalál, hiszen tőkjő, ha már tudja, hogy mit jelent ez a geng,

THE END."

bereczki

É(j)szak(a)i költészet

Jelen Nyúzbán több kompakt diszken megjelent hanganyagról is olvashatunk - ez különösen jól jöhet azoknak, akik még nem tudták elhatározni magukat a karácsonyi ajándékozást illetően. Nem tudtam hát megállni, hogy én is be ne mutassam nagy kedvencemet: Bár már augusztus végi, ezért nem kifejezetten frissnek mondható termék, de valószínűleg kevesek által ismert Björk: Vespertine című albuma. (A vespertine szó különféle éjszakával kapcsolatos dolgok, például az éjjel nyíló virágok jelzője. A björk a nyírfá neve izlandi nyelven. :-)) A több Grammyvel, sőt Arany Pálmával is jutalmazott és már mind zenészként, mind színészként elismert hölgyet sokan nem igazán kedvelik, elsősorban igen

jellegzetes, átható és hihetetlen mértékig érzelmeiktől zubogó hangja miatt (nem is - csak - az a lényeg, hogy milyen a hangja, hanem hogy hányféleképpen tudja rendkívüli precizitással használni - és ebben Björk tényleg világklasszis), valamint mert kompozícióiban következetesen (tehát biztos, hogy tudatosan) használ olyan hangsorokat (fríg, lokriszi), melyek teljesen szokatlanok a populáris zenében, és a stabil C-dúrhoz szokott fül számára diszsonánsnak hatnak. (Ettől azonban egyáltalán nem válik értéktelenné egy zenei alkotás, sőt...) Az albumra visszatérve, az elvárásoknak megfelelően ismét egy az előzményektől gyökeresen eltérő hangzású, szokatlan világ tárul

fülünk elé. Mint maga a művésznő mondta az anyagról még megjelenése előtt: "A zenéje könnyű, szinte lebegő és nagyon kicsi. Mikroszkóp kell hozzá, hogy meghalld!" És valóban: néhány esetben csak többszéri végighallgatás után, koncentrált figyelem árán vélhetjük felfedezni, hogy egyik-másik kompozícióban egyáltalán mi alkotja a fő témát. (Azonban a megtalált szálon elindulva nagyon is fülbemászó dallamokra lehetünk, ezáltal jutva valóban különleges zenei élményhez.) Például miután megcsodáltuk a Frosti című zenedobozra, hárfára és üvegcsengőkre hangszerelt instrumentális dalt, Björk nem átal a következő számban (Aurora) ugyanerre a dalra újabb néhány hangszeres és énekszólam ráépítésével egy teljesen eltérő hangzást elénk tárni - ezt talán kulcsként kapjuk kezünkbe, hogy fogalmat alkothassunk arról, mit kell keresnünk a többi mű esetében. A Unison (Összhang) című darabban pedig az el-elejtett apró csengettyűhangokból, koppanásokból, majd vonósokból, kórus(ok)ból és szintetikus hangokból - miközben Björk hangképzési repertoárjából is kapunk némi ízelítőt - úgy épül fel fokozatosan fülünk hallatára egy legalább húsz szólamú (és mondhatni tökéletesen kidolgozott) összhangzat, hogy szinte észre sem vesszük az átmenetet. A hangszerelés eredetiségére jellemző, hogy ütemhangszerként találkozhatunk még bakelitlemez percegésével és léptek alatt ropogó hóval is. Az album szövegvilága sem mindennapi: a Sun in

my mouth című szám alapját például teljes egészében E. E. Cummings egy verse (a címe "Wade") alkotja, de a többire is ugyanaz a többretegű szimbolikát rejtő, intim, sőt néhol kifejezetten szexuális utalásokkal tűzdelt stílus jellemző: "And if he has chosen the point / While she is under him / Then leave her coily placed crouched sucking him / For it is I with / Her on knee" - hallhatjuk a meglepő fordulatot a Harm of Will (talán Eredendő bűnbeesésnek fordíthatnánk) című gyönyörű melódiában. Mint e négy sor is remekül példázza, Björk dalai mindig jellegzetesen női szemszögből szólnak meg, gyakran találkozhatunk nála "I love him" és hasonló sorokkal (de ebben nem is merül ki nőiessége, amivel valószínűleg mindenki egyetért, aki látta legutóbbi, Pagan Poetry című klipjében és már magához tért a döbbenetből.) Aki tehát szereti az "odafigyelős" zenéket, szeret egy-egy dal futamainak és szimbólumainak kifejtésével bibelődni, illetve szokatlan és újszerű megközelítésekkel szembesülni, annak jó szívvel ajánlom ezt az albumot.

Bácskai Zoltán

Versek, CD-n

Van-e jövője a könyvnek, a papírnak, a nyomtatott betűnek a villámsebességgel fejlődő technika új vívmányai mellett? Helyes-e, hogy a kötelező olvasmányokat a mai iskolások nagy része már csak videóról ismeri? Kell-e, szabad-e gyerme-künket esti mese helyett egy CD-lejátszó mellé ültetni, ahol a legjobb magyar szí-nészek mesélnek neki, akik gyönyörűen beszélnek és igazi átéléssel adják elő a történetet, de akik azért mégis messze vannak, mégis valaki másnak a szülei? És helyettesítheti-e a versek olvasását a versek felolvasása? Ilyen és ehhez kapcsolódó kérdésekről vitakoztunk (akkor még) virtuális isme-rőseimmel, nem sokkal azelőtt, hogy megjelent egy vers-hang-játéknak nevezett kiadvány. A címe A hét parancsszó, szerzője és előadója pedig Ákos. Igen, Ákos a zenész, a dalszerző, a szövegíró, a nagyképű, az utált, a csodált, az istenített. Ráadásul költő is. Igen, megint kitalált valamit, lehetőség szerint olyat, ami másnak nem jut eszébe, és ha mégis, akkor sincs lehetősége

megvalósítani. Hát neki volt, és meg is csi-nálta. Kiadta hanghordozón legutóbbi kötetének verseit.

Ennyi a történet. És még annyi hozzá, hogy a média felkapta a témát, az elmúlt hetekben újságok tömegeiben jelent meg híradás a verslemezről, Ákos pedig kereskedelmi televízió reggeli műsorától kezdve vidéki város kodolányis rádiójáig mindenhol megfordult. Hívták, hát ment. Ő is csak a piacról él, a lemeznek meg nem árt egy kis reklám. Nem dolgozom neki, így aztán nem vonhatja le a fizetéséből, ha ellenreklámot csinállok. És csinállok is. Emberek! Aki zsigerből, szíve mélyéből, meggyőződésből utálja

Ákost, nehogy megvegye A hét parancsszót! Ideges lesz, mert nem tud szabadulni tőle, mert idővel rá fog jönni, hogy tulajdonképpen az az egy dolog zavarja, hogy ezt az egészet éppen az csinálja, aki. Aki fanatikus rajongó, annak hiába mondanék bármit. Ő már úgyis megvette. Méghozzá éppen

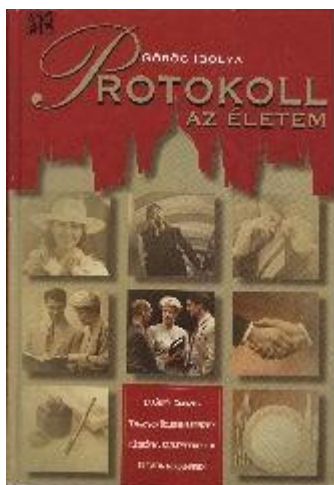
azért, mert az csinálja, aki. Pedig mindkét tábor téved. Ez a lemez nem azért jó vagy rossz, mert Ákos mondja rajta a saját verseit. Nem. Ez egy lemez, amin két színész (Balázsovits Edit és Kaszás Attila) közreműködésével, vagy mondjuk inkább, hogy segítségével egy szerző megszólaltatja a verseit. Ha nem jó, hát azért, mert rosszak a versek, gyengék a színészek, esetleg mindkettő. Ha pedig tetszik, akkor valószínűleg jó verseket választottak, az gyorsan el kellett tüntetni a nyomokat, így hát felfalta a nagymamát, kegyetlenül kiszakítva őt Carlos előadók kellő átéléssel teszik a dolgukat, és még valami: a részek, melyek önálló versekként születtek és jelentek meg a kötetben, összeállnak. Olyan egészet alkotnak, amelynek kezdete van és vége, nem csak egy egybefüggő versfolyam. Kérdéseket sugallnak, melyekre nincs válasz. Ezért kell újra és újra hallani. De csak azoknak,

akik bármiféle előítélet nélkül kezdték hallgatni. Aki úgy ült le, hogy "Már megint mit művészkedik ez az öntelt hólyag?", az így is fog távozni. Aki pedig csak Ákost keresi ebben a hangjátékban, az megtalálja, de valamit el is veszít. Mert itt és most nem Ákos az elsődleges, és tőle szokatlan módon egy picit vissza is húzódik az "első vonalból". Hagyja a verseket érvényesülni, mert ezen a lemezen a versek a fontosak. Annak, aki szereti a verseket, és nemcsak olvasni, de hallgatni is, szívből ajánlom. Ők rá fognak jönni: a versek olvasását nem helyettesítheti a versek felolvasása. Mert egészen máshogy szól bennünk, mint valaki más hangján. Ettől szép.

kicsikata

Könyvajánló

Ritka, hogy egy szerző két könyvét ajánlják egyszerre a Tisztelt Olvasónak. Azonban Görög Ibolya: Protokoll az életem, és Hétköznapi maceráink című könyvei bátran ajánlhatók egyszerre, nemcsak azért, mert egymás folytatásai, hanem azért is, mert remekül kiegészítik egymást. A szerzőről csak annyit, hogy hosszú ideig dolgozott a Miniszterelnöki Hivatal Protokoll Főosztályán, és ő kalauzolta például Warren Christophert, Habsburg Györgyöt, id. George Busht és Michael Jacksont. Az első könyv a hivatalos vendéglátás kézikönyve, mely mindenre kiterjedően, ugyanakkor tömören és érthetően írja le az üzleti és politikai életben megkövetelt viselkedési szabályokat, ezért főleg azoknak ajánlom, akik protokollal, politikával vagy üzletkötéssel akarnak foglalkozni. Tartalma ellenére a könyv nem száraz, hiszen a szerző kiegészíti saját tapasztalataival, amiket a "Szörbet"-ekben ír le. Ezek féloldalas, rendkívül szórakoztató, de gyakorlati tanácsokat is adó kis szövszenetek, néha ironikus felhanggal. A humor egyébként mindkét könyvre jellemző.

A másik könyv, a Hétköznapi maceráink, inkább a magánéletben alkalmazható. Ennek ellenére nem , illetve nem csak a szó szigorú értelmében vett illeten, sokkal inkább olyan apró viselkedési kihágásokra figyelmeztet, amiket nap mint nap elkövetünk, nem is igen figyelünk rájuk, de nagyon meg tudjuk velük keseríteni környezetünk és önmagunk életét, mint például - és ez igaz történet, a könyvben le is van írva - a diplomás férfi holmi sövényírás miatt imigyen szólt a szomszédasszonyhoz, aki meg akarta beszélni vele a dolgot: "nekem nincs mit megbeszélnem magával, maga sz...házi". Ilyen és ehhez hasonló élményeket a szerző ebben a könyvében "Privátka" címszó alatt mesél el, elég mellbevágó módon. Borsos áruk ellenére is ajánlom mind a két könyvet, ha nem is megvételre, de elolvasásra mindenképp. A szerző elérhetősége: gprotokoll@matavnet.hu. A könyveket az Atheneum Kiadó jelentette meg.

Benei Fédra

Ne csak az eredményt nézzük!

Pedig már szögre akartam akasztani a cipőt. Valahogy nem tudtam lelkesedni, és ezt legnagyobb kritikusom, Pintér "Lujdzsi" is észrevette, és az ő utánozhatatlan stílusában (fejét megvakarja, és gondolkodik, szóljon-e vagy sem, de általában mindannyiunk épülésére csak megmondja a frankót) megjegyezte, hogy tavaly hét - nyolc vereség után ódákat zengtem, most meg két zakó

után temetem a csapatot. Hát elég negatív voltam, elismerem. Mentségemül csupán az szolgálhat, hogy magammal sem voltam elégedett. Háromszor - négyszer bebőröztek egy meccsen, és kész, nagyjából ennyit tudtam hozzátenni a csapat amúgy tényleg nem túl acélos teljesítményéhez. Úgy éreztem, megleszek én enélkül is. Tévedtem. Hiányzott volna a meccs előtti optimizmus és utána

az öltözői "letargia", meg persze a zrika, szóval a foci úgy általában. Erre még idejében rájöttem egyik legnagyobb szurkolóknk segítségével, aki azt tanácsolta, ne hagyjam cserben a csapatot. Hála neki az utolsó két meccsen együtt küzdhettem a többiekkel, és ezt nem is bántam meg. Noha talán az eredmények nem ezt mutatják (8 - 5-ös vereség a Szuszi FC-től, és a Charlton elleni 21-3-as kivégzés), de mégis, a játékunk talán javult valamit, mindenki megtalálta a helyét a pályán, tudtunk kettőt egymáshoz passzolni és persze hajtottunk is rendszeren. Kiderült, hogy nemcsak Lipi tud gólt rúgni (például Kisgyörgy "Gyík" Attila egyik legnagyobb gólvágóknk lett, és Balizs Tibi is beköszönt a Charltonnak), és hogy Lajos és Halu az ideális hátvéd, kapusposzton pedig nem lesz gond soha, mert Karezs az utolsó meccsen sérülten is védett (aztán Lőrinc ugrott be a helyére, és így neki jutott az a nem túl hálás feladat, hogy a Charlton támadóival nézzen szembe). Taktikai húzásként, "szakvezetőnk" javaslatára bevetettük a sorcserét is, bár ezt nem túl nagy sikerrel (nem kötekedni akarok, de mintha Áronnak még kellene egy keveset képeznie magát edzőileg: a Szuszi elleni meccsen egy játékos érezte magában a gólt, mikor le akarták cserélni; ám hatalmas fegyelmetlenségről téve tanúbizonyságot a pályán maradt, és pár perc múlva betalált). (Hraskó "Sztív" barátom szerényen elhallgatja, hogy három gólt szerzett ezen a meccsen, miután renitensként a pályán maradt - a Szerk.) A Charlton ellen a szurkolók biztatása mellett (akik hatalmas transzparenst készítettek, rajta az összes játékos neve) még más motiváció is akadt: Áron felajánlotta (és el kell ismerni, ez jó húzás volt), hogy minden gólszerzőnek jár egy üveg pezsgő - csak az a kár, hogy nem tettük tönkre anyagilag (de érezhetően megnőtt a lövőkedve mindenkinek, Danka Balázs még a felpályáról is próbálkozott). Szóval, alakulgatunk, "jó úton járunk", ahogy azt

mondani szokás. Persze egy 21-3 után furcsa ezt így kijelenteni, de nem csak a végeredmény számít - legalábbis ha pozitívan nézzük a dolgokat...

Áron: Ha így menetelünk tovább, még a végén dobogósok leszünk, mire leállamvizsgálom. Sajnos nem rendelkezem nagy mennyiségű felhalmozott alkoholkészlettel, ezért nem lesz rendszeres az utolsó meccsen bevált premizálás, de alkalmanként szükséges lehet. Melyik volt a legjobb meccsünk? A 21-3-as vereség, mert jó volt a szurkolás, és nem kellett idegeskedni a végeredmény miatt, hisz az már kezd hagyományyá válni. 29-es szoba: Kellott a biztatás, úgy vettük észre, valóban segít a fiúknak, és talán ennek köszönhetően is fejlődtek. A transzparenst azért készítettük, mert egy igazi szurkolótáborhoz és egy ilyen jó csapathoz ez hozzátartozik, és jó volt látni az örömtől ragyogó arcokat, amikor kifüggesztettük a lepedőt. További terveink közé tartozik a szurkolótábor bővítése és egy beleváló induló megírása. Köszönjük a szép játékot, tavasszal találkozunk!

Hraskó István

Pingpong - bajnokság

Mire e sorokat olvassátok, addigra a női döntő is biztos lezajlik, egyelőre azonban még csak a fiúknál lehetett végső győztest hirdetni. A csoportmeccsek után már egyenes kiesésben folyt tovább a bajnokság:

Lovas Gábor - Hargitai András 2-0
Pintér Lajos - András Lőrinc 2-0
Holler Attila - Kovács Ferenc 2-0
Esztergályos Csaba - Horváth Gergely 2-1

Ezután következtek az elődöntők (Lovas - Esztergályos és Holler - Pintér párosítással). Bár nem vagyok nagy szakértője a sportágnak, szerintem elég pörgős és színvonalas

meccseket láthatott volna a közönség - ha lett volna ilyen. A döntőbe végül Pintér Lajos és Lovas Gábor jutott be. Kettejük csatáját a jelentős pinyós múlttal rendelkező Lajos nyerte, aki végig egyenletes teljesítményt nyújtott: minden meccsét biztosan nyerte, és még szettet se veszett. Gábor is csak kettőt, de azt pont a legrosszabbkor. Bár lehet, hogy csak taktikázott, ugyanis az ezüstérmest szebbnek tartotta...

Hraskó István

Drazsé, Szipus, Mesterlövész és a többiek

- fókuszban a B(orsodi) L(iga) és sztárjai -

Ahogy közeledik az év vége, úgy készülnek egyre inkább a különböző visszatekintések, számvetések, értékelések. Így van ez itt, a Móra Nyúzó sportrovatában is, ahol ezúttal már második alkalommal tekintek vissza a magyar labdarúgás idejére. Egy ilyen visszatekintés persze mindig nagyon szubjektív, egyet lehet vele érteni, vagy lehet kritizálni, ugyanakkor a tény az tény: a magyar labdarúgás színvonala nem javult, és jövőre megint nélkülünk rendezik a világbajnokságot. (Nem lehet persze tagadni, hogy az utánpótlás-válogatottjainknak voltak szép eredményeik, és a női labdarúgó-válogatott is remek évet zárt!) Sajnos szinte semmi sem változott 2001-ben a magyar (profi) futballban, labdarúgásunk csupán az európai középmezőny alatt helyezkedik el. Az okok sokrétűek (a májusi és a novemberi számban már érintettem néhány összetevőt), és nem valószínű, hogy egy kollégiumi újság feladata ezeket feltárni, elemezni, és pláne nem feladata a problémákat megoldani. Ugyanakkor a téma sokakat érdekel, úgyhogy nem árt foglalkozni vele. (És rájöttem, nem árt, ha óvatosan bánok a szavakkal, mert valakik valahol figyelnek arra, hogy miket írogatok itt a Móra Nyúzóban. De tényleg: májusban nekiestem Bicskei Bertalannak, akit nem sokkal ezután leváltottak, novemberben kritizáltam az első osztály edzőit, akik közül azóta ötöt felmentettek tisztségükből...)

Ha figyelmesen olvassuk a sportnapilapot, nézzük a televíziók sportműsorait, vagy hallgatjuk a rádiók adásait, akkor legelőször az tűnik szembe, hogy a magyar foci továbbra is hemzseg a botrányoktól, vagy inkább "BALHÉK"-tól (gondolok itt a szurkolókra, játékosokra, sportvezetőkre, játékvezetőkre stb., azaz mindenre és mindenkire, ami és aki a focit körülveszi), és a futball nyelvzete tele van "varázsszóként" használt kifejezésekkel, amelyeknek valódi jelentésük más, mint amit be próbálnak az egyszerű sportszeretőknak adagolni. Tele vagyunk például az ún. "ÜGYEK"-kel. (Valójában egymásból kinövő és egymással szorosan összefonódó, sok felvonásos, dél-amerikai mintájú szappanoperák, mint például mostanában Sebők

"Berúgtamdetagadom" Vilmos ügye, vagy Reszeli Soós "Szigorúanmagánember" István esete, amiktől az embernek már vagy tele a hócipője, vagy röhög rajtuk). Aztán folyamatosan "PROFIZMUS"-ról beszél mindenki. (Ez itt valójában rossz értelemben vett amatőrizmus, mert mint Ebedli Ferenctől tudjuk: "A profi szórakoztat, az amatőr szórakozik." Ugyanakkor a magyar játékosok többsége - tisztelet a kivételnek - láthatóan nem élvezzi a játékot, azaz nem szeret focizni, és máshol szórakozik.) Messiásként várjuk a "KÜLFÖLDI BEFEKTETŐK"-et (többnyire szélhámosok vagy maffiózók), a "TŐKEERŐS SZPONZOROK"-at (fantomcégek vagy csődközeli vállalatocskák), a klubok "ÚJ TULAJDONOS"-ait (pénzmosó "vállalkozók", szerencselovagok, kalandorok). Bizalmunkat a kitűnő "IDEGENLÉGIÓSOK"-ba fektetjük. (Ma az a helyzet, hogy ha valaki külföldi állampolgár, és jelentkezik egy magyar klubnál, hogy játszani szeretne, azt azonnal szerződtetik, de legalábbis próbajátékra hívják. És hogy ez a szituáció a különböző szerencselovagok előtt jól ismert, arra a legjobb példa az, hogy a nyáron két - a Nemzeti Sport kifejezésével élve - színes bőrű fiatalember egyszerűen fogta magát és bekopogtatott az Üllői úti stadionba, és érdeklődött, hogy van-e a Fradnál játékosfelvétel. Hát, szerencsére nem volt, viszont a Vasasnál igen, de azon talán még az anyalföldi vezetők is meglepődtek, hogy a Máltáról érkezett, és magát nigériainak valló Orosko az első edzésen rosszul lett a melegtől. Hiába, azok a forró pesti nyarak... Egyébként úgy tűnik, hogy ha valakinek szlovák útlevéle van, az garantáltan játszhat a Fradiban, ha pedig erre vetődik egy színes bőrű fiatalember, és igazolja, hogy brazil ősei vannak, tuti, hogy azonnal beteszik a Haladás kezdőcsapatába. A szomszédos országokban lassan az a helyzet alakul ki, hogy ha valaki tehetségtelen, nem tudja lekezelni a labdát, nem tud beadni stb., azt nem eltanácsolják a futballtól, hanem elküldik szerencsét próbálni a magyar NB I-be - itt akár sztárok is lehetnek: az abszolút gólképtelen Nicsenko, a Rambó-szerű Frunza, a sörhasú Jovics (képünkön), a csontkovács Szmiljanics, a mutogatós Sasu, a

teljesen falábú Szukukalek és hasonzorú társaik, akik otthon legjobb esetben csupán labdaszedők lehetnének.) Szóval nagy a fogalmi zavar, sok a gond és nagyon kevés a foci. Igazából idén sem robbant be egy istenáldotta tehetség se a magyar fociba, maradtak a jól ismert nevek, a jól ismert arcok és a tőlük megszokott teljesítmények. A Fradi minden idők leggyengébb bajnokcsapataként elvitte a Borsodi Liga trófeáját (amit egyesek szerint a bírókkal közösen kellene a vitrinbe tenniük), de a Bajnokok Ligájának selejtezőjében csődöt mondott. A nyári átigazolási hercehurcájuk több volt, mint nevetség. Minden nap új név jelent meg az NS címlapján, mint a Fradi kiszemeltje. Végül a nagy fogás nem jött össze, Fortuzi, az albán kaszinókirály nem lett a zöld-fehéreké, és magyar válogatott játékosokat sem tudtak igazolni. Jött viszont a szlovákiai, de cseh detektívregényekbe illő névvel rendelkező Szukukalek (felügyelő) úr, a német harmadosztályból kiesett Jenából az elhízott szerb, de ránézésre inkább alkoholista argentinnek tűnő Jovics úr (neve alapján lehetne Szukukalek felügyelő csicskája), valamint a nagy gólvágó szlovák Jancula úr - ejtsd Jancsula vagy Jankula, de talán mindegy (legyen mondjuk házmester a regényben). Nos, Szukukalek úr az elején még hajtott, majd rájött, hogy nem kell itt annyira törnie magát, és követte a szintén szlovákiai, de már rutinos fradista Pinte "Pinyő" úr példáját, azaz a csapat legjobbjából a csapat legrosszabb játékosává "nőtte ki magát". Jovics úr rájött, hogy nálunk elhízottan is lehet házi gólkirály, Jancula úr viszont egyelőre megijedt az NB I rettentően magas színvonalától. és még nem nagyon mert játékra jelentkezni. A "gólváros" Horváth "Ronaldo" Péter sohasem tud felépülni állandó térd-, illetve combizomsérüléseiből (bár az izom szót vele kapcsolatban nem szívesen használom), és mivel a Hajduk Split elleni meccsek idején is éppen - de tényleg csak véletlenül - sérült volt, a Fradi hívei minden reményüket Gera "Hitgyülekezet" Zoltánba fektették, aki persze nem tudott élni a bizalommal. Miért is tudott volna, hiszen lehet, hogy meg tud csinálni néhány cselt, lehet, hogy ügyesen hajigálja magát a tizenhatoson belül, de kapura abszolút veszélytelen, és 12-16 éves kora között Technocol Rapidot szívott ahelyett, hogy megalapozta volna a fizikai állóképességét. Illetve hülyeséget beszélek, ez a Gera "Szipus" Zoli gyerek pontosan ekkor alapozta meg a mai állóképességét és erőnlétét. Horváth sérüléseiről meg csak annyit, hogy a magyar futballisták valami rejtélyes oknál fogva nagyon sérülékenyek. Ennek okát nem tudhatom, nekem ugyanis se Pro-licencom, se kölni diplomám nincs. Annyit azonban tudok - és ez nagyon jellemző a magyar futballra -, hogy mikor a TV2 meglátogatta a Cottbus csapatát a nyári edzőtáborában, akkor csupán 3(!) sérült játékos ücsörgött a légkondicionált tornateremben, de

közülük 2(!) magyar volt (Sebők és Vincze Ottó) - a többiek kint edzettek a melegben.

Az új szezon igen csendesen folydogál, és még alig vagyunk túl a felén, de az MTK már "agyonnyerte" a bajnokságot, annak ellenére, hogy Ferenczi "Mesterlövész" István (a második képen) minden héten új magasságokat ostromol, mikor az 100%-os ziccereket a kapu fölé durrogatja, és Illés "Béla" Béla sem futja agyon magát a meccseken (a válogatottat legalább már megkíméli álldogálásától), de ő legalább nem rúgja az égbe a ziccereket, mint ékpárja,

"Mesterlövész" Pista, nem csavar a labdába kígyó alakot, mint az újpesti kengyelfutó gyalogkakukk, Herczeg "BenJohnson" Miki, és legalább játszik, nem úgy, mint a fradista Horváth "Ronaldo" Peti. A Kenesei-Waltner-Egressy "csodatrió" vagy "mágikus háromszög" (a régi stuttgarti mágikus háromszög, a Balakov-Bobic-Elber formáció a nyomukba sem érhet) valamennyire versenyben tartja a ZTE-t, a legjobb magyar csatár (Panzer, figyelj!), Tököli "Holalabda?!" Attila góljai a Dunaferrt, Terjék "Haddnekelljen-beszélnem!" Lajos villanásai a Videotont (Terjék bármilyen összetett és bonyolult kérdésre is tud egy mondatban válaszolni, és ebben az egy mondatban sincs 4-5 szónál több!) - a Fradit pedig a bírók és Várszegi Gábor tartják az NB I-ben. A középmezőnyt a Dvéri "Drazsé", Tokody "Megvanazellenfélkapuja!" Tibor és Korolovszky "Huszonhetes" Gábor által vezetett Újpest, a Kerekes "NeoCitran" Zsomborral, Kuttor "Kutyával" és Bajzát "Indolens" Péterrel felálló Debrecen, valamint a Kispest alkotják. (Örömmel olvastam, hogy Kispesten megjött a pénz és a játékosok meg tudják venni a karácsonyi ajándékokat szeretteiknek! Hú, de izgultam értetek, fiúk!) Az alsóházban a Vasason viszont már csak a csoda segíthet, mert hiába az új frizura, Tóth "Beckham" Norbi továbbra sem tud beívelni egy szögletet a kapu elé (és Beckham bal lába sem említhető Norbinkkéval egy napon, habár a jó David nem ballábas bombáiról híres - habár, ha jól belegondolok, a kimondottan ballábas Tóth Norbi se...), és Gyánó Szabolcs is valószínűleg hiába keresi a góllövőcipőjét, mikor ilyen neki sohasem

volt. A brazil vendégcsapat, a riói Haladas (a csapat neve portugálul állítólag előrelépést jelent) valószínűleg jövőre újra próbálkozhat a Hévíz és a Marcali legyőzésével, a Győr talán képes lesz kiheverni Varga Zoltán munkásságát és bentmarad, a Sopron pedig csupán abban bízhat, hogy Tóth "Jajdenagyarcomvan!" Misi sokszor megcsókolhatja a pecsétgyűrűjét a tavaszi szezonban.

A játék színvonala mellett sajnos a játékosok szellemi szintje sem a legmagasabb: Sebők Viliről például kijelentette Geyer (Stasi-ügynök) úr, a Cottbus edzője, hogy a magyar védő úgy néz, mint aki nem tudja, hogy hol van. És amilyen arcot vágott Tokody legutóbb, mikor arról beszélt, hogy az MTK-Újpest rangadó "fejben" fog eldőlni, már lehetett tudni, hogy ezt a meccset az Újpest nem nyerheti meg. A fradista Dragóner pedig még azt sem bírja ki, hogy legalább a gyászszünet alatt ne köpködjön. Na mindegy, ezen a téren talán valami végre elindult, hiszen egy doktorunk már van a válogatottban, Dr. Füzy Ákos, akinek külön kérése, hogy az MTK-s mezen írják ki a neve elé a doktori címet. Hiába na, nem mindenkinek van a futballisták közül doktori titulusa! Tényleg csak játékból, összeállítottam "IQ-szint" alapján egy jövőbeli válogatottat, ami csupa doktorból épül fel, és nem (csupán) játéktudás alapján állhatna össze (A csapat tagjai nem valós személyek, csupán a képzelet szüleményei. A valósággal való bármilyen egyezés csupán a véletlen műve!):

Dr. SáfárSzasza - Dr. KuttorKutya, Dr. DragónerAtis, Dr. SebőkVili, Dr. MátyusJancsi - Dr. DombiTibi, Dr. DvériDrazsés, Dr. UrbánFlóri, - Dr. FülöpFütyi, Dr. TokodyTibi, Dr. SzípusGera. Szövetségi kapitány: Prof. Dr. Tszv. MezeyGyuriBá.

Lényeg a lényeg, lezárult az idei magyar fociév, a tévében egy hógolyózós örökrangadóval, amin minden normális ember elaludt, illetve a jégkorong és a szabadstílusú sífutás keverékének stílusában lejátszott Újpest-Sopron derbivel. A riporterek szerint a küzdelmes meccs jó zárása volt az idei szezonnak. Ezzel csak egyetérteni tudok, szerintem az utolsó három perc tökéletesen visszaadta a magyar labdarúgás idei évét (is): először a technikás Dvéri "Drazsés" Zsolt a kapu mögé tekert egy szögletet, majd a kirúgásnál Farkas Balázs, a Sporon kapusa az oldalvonalon kívülre csavarta a labdát, ami a saját térfelének közepével egy magasságban egy hóbuckában landolt. A jó(!) bedobás után szabadrúgáshoz jutottak a lilák, 25 méterről, a kapuval szemben. A rendkívül technikás, válogatott Drazsés egy percet készült az "eseményre", majd 6-7 méterrel fölé vágta a labdát. "Soha rosszabb meccset!" - búcsúzott el a riporter. Soha még egy ilyen rossz szezont, gyerekek! Találkozunk jövőre...

Pintér Lajos

édes...

Percek óta bolyongok a folyosón. A szagot nem bírom, valaki nyisson már ablakot, mert megfulladok! Nem tudom, ők hogy viselik el egész nap.

Megkérdezek egy fehérköpenyest, merre kell mennem. Azt mondta, 16-os szoba. Nagy nehezen odatalálok, de bent csupa idegen fekszik. Öreg, borostás férfiak, némelyikük orrából és karjából csövek lógnak. Odalépek az egyikhez. Arca beesett, szeme karikás. A kórlapra pillantok, a név stimmel. E nem lehet az én apám! Nem, biztos valami tévedés történt, talán megint rossz ajtón jöttem be, vagy elcserélték a táblát, vagy mittudomén. Épp indulnék, hogy még egyszer rákérdezzek, mikor kinyitja a szemét. Megszólalni nem bír, de már tudom, mégis jó helyen járok. A szeme... Csak a szeme maradt a régi. Úristen, mi lett az én nagy és erős apámból! Azt hiszem, szégyelli, hogy ilyen állapotban látom, mindig is hiú volt. Talán vannak fájdalmai is, de nem mutatja. Valószínűleg csak külsőleg változott, bár ennyi idő alatt ezt nehéz megállapítani.

Rég találkoztunk. Lehet, hogy már meg sem ismer, azóta belőlem is nő lett. Már nem az a kislány vagyok, akit otthagyt. Hogy szerettük egymást...

Senki sem létezett rajtunk kívül, ha együtt voltunk. Félszavakból is megértett és folyton neveltünk. Anyu mindig is féltékeny volt rá egy kicsit: a mai napig nem tudtam olyan közel kerülni hozzá, mint akkor apuhoz. Biztonságot adott és én istenként imádtam. Most kiderült, hogy ő is csak ember; ugyanolyan halandó, mint bárki más. A szemével int, hogy üljek le. Leteszem az üdítőt, amit eddig szorongattam, és kerítek egy széket. Újjának egyetlen mozdulatával értésemre adja: üljek az ágyra. Maradok inkább a széknél, annyira bizalmas viszonyban már nem vagyunk. Látszik az arcán, hogy csalódott, de én nem tudok odaülni. Még nem.

Jó, hogy itt vagyok. Anyunak szinte el kellett rugdosnia otthonról: "mégis csak az apád...". Nem akartam látni, főleg azok után, amiket legutóbbi találkozásunkkor a fejéhez vágtam. "Te csak a biológiai apám vagy!" Gyűlöltem, amiért mindig mindenre tudott valami okosat mondani, és mégsem volt velem, amikor a legnagyobb szükségem lett volna rá. Merre járt, amikor Fecske-dani összetörte a szívem, vagy amikor meghalt a nagyapám? Azt hiszem, most ő is erre gondol. Meg akarom neki mondani, hogy AZT nem úgy gondoltam, és talán még nincs késő mindent helyrehozni... Az orvos azt

mondta, ne izgassam fel, tehát elálllok ettől a tervemtől, amúgy sem tudnám, hogy fogjak hozzá. Nézzük egymást, egyikünk sem szól semmit: ő nem tud, én nem akarok. A torkom is kiszáradt. Aztán hirtelen nem bírom elviselni a csendet, csacsogni kezdek mindenféléről, mintha nem is öt éve láttuk volna egymást, hanem csak tegnapelőtt. Hálás érte, látom a szemén. Elmondom, hogy Gyuláéknál dráma van, nem szól hozzá az asszony, mert belerúgott a macskába, az a dög meg elkujtorgott, két napja nem találják. Majd visszakergeti az éhség, ha meg nem, legalább nyugodtan alhatunk egy darabig. Azt is elmesélem, hogy Öcsi összetörte a biciklimet - meg a karját, azt sem tudtam, melyiket sirassam. És beszámolok még sok jelentéktelen apróságról, csak hogy ne legyen az a kínos csend közöttünk. Régen hogy tudtunk hallgatni... Vele még az is jó

volt. Ültünk a parton, néztük a botokat és úgy éreztük, most megállítottuk a világot. Ő szoktatott rá a horgászásra. Ma is lemegyek, ha egy kis magányra van szükségem. Kíváncsi vagyok, ő mikor volt lenn utoljára. Elhívnám, de félek, semmi nem lenne olyan, mint volt. Csukva van a szeme, elfáradt. Vajon most mire gondol? Eljutott a tudatáig, hogy én vagyok itt? Mondjon már valamit, ez így nem ér! Miért csinálja ezt velem?! - egy pillanatra elfelejtettem, hogy nem tud beszélni. Ezek a rohadék csövek! A sírás kerülget, elköszönök. Megígérem, hogy jövök még, akkor már Öcsit is hozom. Felnéz, keze az enyémet keresi, megszorítja. - Tudom, apu. Én is.

mog

Hétköznapiakra

Kéréssel fordulok Tihozzátok. A kérésem nagyon egyszerű, bár tudom, sok esetben nehezen teljesíthető. A kérés csak ennyi: legyünk toleránsak egymás iránt! Tudom, sok a szörnyűség, jönnek a vizsgák, fél az ember, bizonytalan. De azért mégis... Az egymás szó szerinti és átvitt értelemben való gyilkolása helyett jobb, ha figyelünk a másik emberre és óvjuk egymást. Miért? - kérdezheti bárki, és jogosan. Hát azért, mert a Másik is én, és én is Másik vagyok valaki számára. Te is én vagy és én is Te vagyok. A szív törvényének is megvan a maga joga és szükségszerűsége. Egy villamoson utazunk, ugyanannyi pénzért, mégis átadom a helyem az idős embernek, pedig mindketten váltottunk jegyet. Mégis: átadom a helyem, ha másért nem, hát azért, mert magamat látom benne, hosszú idő múlva. Vagy a nagypapámat, nagymamámat, akivel szemben képtelenség azt mondani, hogy álljon csak, míg én ülök. Karácsony közeledtekor az ember egyre erősebben

érzi azt a bizonyosságot, hogy vannak az emberi törvényeknél magasabb törvények, melyek nem csak Karácsonykor, hanem az év többi napján is érvényesek. Ezek túllépnek az "itt és most" pillanatnyi szükségszerűségein és sérelmein. Talán ezért nem rúgja be a csatár a földön fekvő, sérült kapus mellett a gólt, noha joga lenne rá. Talán, ha mi is, Te is és én is így cselekednénk, mindennel és mindenkivel, otthonosabb lenne ez az amúgy csodálatos bolygó, ahol 2001 éve a felkelő nap sugara egy kisgyermek mosolyára esett, aki előtt egyformán kedves volt minden és mindenki, lehetett virág, szamár, parázna nő, vámszedő, hithű vagy pogány.

Boldog Karácsonyt és Istentől áldott, békés, boldog új esztendőt kívánok a Móra Ferenc Kollégium minden lakójának és dolgozójának!

-michael-

Belső kép, azaz inter vjú

Mottó: "Akinek nem inge, ne vegye magára, de akinek inge, az végre öltözködjön fel, mert most már uncsi!" (Hofi Géza)

Régi Mórásként sok mindent megértem már ezen épület falai között. Volt már itt "róka" a folyosó közepén, "lájvsó" a magasföldszinten, beszakított tornaterem ajtó, buli hajnali fél ötig az igazgatónő vendégeinek a feje felett, célbadobó verseny sörösüveggel az épület mellett lévő trafóházra, ürülék a kávézó zongora alatt, szóval zajlott az élet annak előtte is. Az utóbbi néhány évben azonban egészen más az élet. Öreg diákként azon kapom magam, hogy zavarban vagyok, ha a nálam 8-10 évvel fiatalabb "golyáknak" nem köszönök legalább három méterrel hamarabb, mint ahogyan

találkoznánk. Valahogy nem tudom megállni, de legtöbbször előre köszönök, akkor is, ha tudom, hogy az illető fiatalabb, mint én (ezt mondjuk nem nehéz "teljesíteni"). Ezekre a dolgokra mondják, hogy otthonról hozza az ember. Ha az általános iskolában a tanító néni nem tanította meg neki, akkor itt, az egyetemen már nem sok esély van rá, hogy elsajátítja. Itt csak az állandó rohanás, nyomakodás, helyezkedés, vizsgaidőpont és jegyzethajkurászás van. E fontos teendők mellett a diákoktól igazán túlzás lenne elvárni egy kis odafigyelést, toleranciát, megértést. A világ kegyetlen, az élet rövid, táguljon mindenki, mert jövök.

Történt a minap, hogy benyitok az egyik szobába, ahol a kemény zene egyik élcsapata az emberi fül

számára még hallható frekvencián, izomból nyomta a tizenhatodokat. Bejövetelem nem keltett túl nagy riadalmat a bent tevékenykedők között. Köszönésemet mindazok "hallották", akik elsajátították a szájról olvasás művészetét. A célszeméllyel megpróbáltam az általam - eddig - maximumnak tartott hangerőn kommunikálni, nem túl sok sikerrel. A remek csevely után, menekülést színlelve távozni készültem. Az ajtóban átverekedtem magam a taláalomra összeverődött hadán, becsuktam az ajtót és még hallottam, amint valaki azt mondja: "Na, b... meg, ez is bejön köszönés nélkül!".

Van aztán egy másik dolog. Kb. tizenhárom évvel ezelőtt leszoktam a dohányzásról, így már nem nagyon rémlik, milyen felemelő érzés is egy jó ebéd után rágyújtani egy dekkre, pláne, ha azt a konyhának csúfolt helységben tesszük. Talán el kellene merengennem azon, mitől is fosztom meg magam, mi is ez a kulináris élvezet. Nos, nézzük. Megfosztom magam attól, hogy kb. negyven-negyvenöt évesen, a fél tüdőmtől megszabadulva, a leszálalékolásra várva vonszoljam magam a sír felé. Aztán megfosztom magam attól, hogy olyan szagom legyen, mint egy jóképű hamutartónak, nem is beszélve a mindenkit "lehengerlő" leheletről. Igazán nem értem magam! Nincs is jobb annál, mint hajnali fél tíz körül félkómásan leliftezni a kávézónak csúfolt krimóba, orcán borítani magam egy csésze koffeinnel és rágyújtani a nap első cigijére. Aki azt mondja, van ennél remekebb dolog a világon, az hazudik! Hasonló gyönyörökben lehet részünk, ha már az éték elkészítése közben ott lóg számban a bagó. Az, hogy esetleg más is feltűnik és pacsmagol valamit, ne zavarjon meg bennünket. Mint említettem, én már leszoktam és nem is fogom újra elkezdeni, talán mert nekem fontosabb az egészségem, mint az, hogy mit mondanak mások, és ebből kifolyólag rettenetesen zavar, ha valaki a képembe fújja a füstöt. Nem érdekel, ki hogyan nyírja ki magát. Nekem is megvan a magam passziója, de nem erőltetem rá másra. Főleg nem, ha egészségkárosító.

Egyik délután behaladtam a vizesblokk azon részébe, ahova a király is gyalog jár, és mit látok, freskó van a falon! Igaz, nem az a fajta, aminek felrakásával oly sokat pepecselt az öreg Michelangelo, hanem bizony ürülék és egyéb testnedvszármazék figyelt szépen, egyenletesen, bár néhol kicsit elnagyolva a falon. No, lám! Ez ugyebár a legújabb művészeti irányzat, a "budiista". Kár, hogy a művészet ezen ága iránt fogékony öntevékeny piktorok nem ajánlják fel segítségüket a nyári szünetben egy kis hagyományos, "teddi-hengeres", bár számukra talán kissé alantásnak ható festegetésre. Talán több hasznát látná mindenki, és nem kellene a frissen behalózott zsíros kenyeret komplettül visszatenni a kagylóba egy-egy látogatás alkalmával. Lehúztam közel tizenkét hónapot a Magyar Honvédségben, hát ott összejön

mindenféle ember. Tapasztaltam olyat, hogy valaki bekerült a tanyáról, éppen, hogy le tudta írni a nevét és még nem látott angol végét, azt sem tudta, hogy mire valók azok az ízék. Azt azonban sohasem gondoltam volna, hogy hasonló "élményben" lesz részem egy egyetem kollégiumában, ahová ugyebár érettségizett, felnőtt embereket vesznek fel, nem tanyasi bunkókat. Az a meggyőződésem, hogy e korábbi véleményemet revidéalom, tudniillik a srác annak idején egy rövid szemléltető oktatás után minden gond nélkül tudta kezelni a műtárgyat, itt ellenben még december elején is lehet olyan végét találni, ami...

Azt hallani mindenfelé, hogy könyörtelen ez a mai világ, a kis embereket eltapossák a nagyok, mindenki kihasznál mindenkit. Az emberek a politikusok játékszerei, ember embernek farkasa, és csak az a tied, amit el nem vesznek tőled. Egy-egy nagyobb hazai város utcáin járkálva, rendszeresen félre kell húzódní, odébb kell lépni, mert jön. Jön a kor fontos embere, aki senki előtt nem alázkodik meg, aki elől jobb, ha félreállsz, mert jaj neked. Ezek a saját kis torz világukban hatalmon lévő, magukat roppant fontosnak beállító lelki nyomorékok jellemzik a mai társadalmat. Ők azok, akik fellöknek, bárhol kerülj is az útjukba, akik ordítva társalognak a mobiltelefonon, akik rágyújtanak kérdés nélkül, bárhol legyenek is, akik azt hiszik, körülöttük forog a világ. Ezek az arcok már itt, a mi kollégiumunkban is megtalálhatók. Feltettük a kérdést néhány kollégiumi lakónak, ők dohányoznak-e, köszönnek-e, illetve maguk után lehúzzák-e a végét? A mintavételi eljárás eredménye nem mutat hiteles képet, de a felvetett problémák gyökereire megfelelően rávilágít.

Piroska Jancsi, III. rekreáció - intolerancia: Nálunk otthon nem feltűnő, ha nincsen lehúzva a véce, mer' a kert végibe' senkit nem érdekel. Meg há', ha egyáltalán le lehetne. Itt is meddig tartott, mire rájöttem, mire való az a bütyök az ülőke felett! De sze'ntem tők felesleges, ja. Én nem is használom. Ja, hogy a műtkor is valaki a mosdóba rakta? Ugyan má', ha nagyon köll, akkó' az is megteszi. Akinek meg nem teccik, az mossa ki onnan. Mér' pont én csinájjam, mi? A cigi? Az nem zavar, bááz. Nállunk is bent ég a kályha, oszt befüstöl. A kaja meg annál fincsibb, minél jobban átjárja a szag. Ha bemegyek valamelyik szobába, mindig kinyitom az ajtót előtte. Há pe', me' amúgy hogyan, é'ted? Hogy kopogjak is? Minek? Otthon, a barlangba, minden egy térbe van, ott se nyitogatunk, meg kopogtatunk agyba-főbe, megasztán ajtó sincsen, baze. A köszönés dumával meg ne gyere má' nekem, há' bólintok, oszt' jól van. Ha meg nem köszön vissza, maj jó' pofán verem, akkó' megtanujja!

Krúdy Beáta, II. büfé - ruhatári informatikus:
Igen, már szívom egy ideje. A gimiben ez abszolúte menő volt, most meg hozzá tartozik az énképemhez. Tudod, a stílus nagyon fontos itt az egyetemen. Ha nem cigizel, nehezebben tudsz ismerkedni, meg jobban telik a drága időm is. A legjobban a konyhában szeretek rágyújtani, mert az olyan hangulatos. Ugyan már, miért zavarna az más. Otthon a szagelszívó ezt megoldja. Hát jó, itt csak az ablak van. De most tél van, megfagynék, ha kinyitnám. Vigyáznom kell a torkomra! Hát a budi az iszonyú. Igen, budi. Máshogy nem lehet nevezni azt a helyet. Ha nagy ritkán ki kell mennem, akkor is azon vagyok, hogy minél előbb távozhassak. Hát persze, hogy nem húzom le. Mégis, mit gondolsz? Húzza le, aki akarja. Otthon is a házvezetőnő csinálja. Tudod mennyi bacilus van rajta, pfúj! Kopogni? Nem szoktam. Otthon se. Olyan a házunk, hogy csak boltívek, meg függönyök vannak. Ott teljesen lehetetlen, meg fölösleges is kopogni. Persze! Köszönjenek csak előre, mit érdekel engem, hogy ismer, vagy nem. Majd ha lesz kedvem, én is bökkök neki valamit. Tiszta hülyeség! Na most már hagyjál, megyek a Mojoba. Aztán meg buliba, hiszen már hétfő van!

Gyurma Tibor, V. mese - kirándulás:
Ki küldött? Na mindegy, ha itt vagy, akkor

elmondom, de ne szóljál már mindig közbe! Nem látod, hogy közben telcsizek is? "Hozzad a jegyzeteket, mert nem kapsz a szokásosból, érted? Persze, a tanárt megvesszük kilóra, szocetából futja." Na most mondd! Igen, szarok rendesen. Figyelj, én már itt vagyok négy éve, majd eldöntöttem, mit csinállok, meg mit nem. Egy időben én is lehúztam, de mikor láttam, hogy senki nem csinálja rajtam kívül, akkor én is abbahagytam. Hogy nem gusztusos, azt tudom, de ha itt ez a divat, akkor nem akarok én sem kilógni a sorból. Ha én találok "kábelt", akkor teszek rá. Tudod, kicsi a rakás... Biztosan majd én fogok köszönni, mi! Húzzál már el vidékre! A sok csicska megtanulhatná, mi a rend. Nem véletlenül van lent kitéve az a tábla. Erről ennyit. Bár nekem nem kellett ezt megtanítani, de ha most szükség van a tábla erejére, akkor a baj máshol gyökerezik. Ha meg bemegyek egy másik szobába, akkor is köszönhetnek előre mások. Igen, kopoghatnak is, ha akarnak, kis köcsögök. Hogyne cigiznék! Már általánosban is kocáztam. Meg is lett az eredménye, de ez nem tartozik rád, oké? Ott szívom, ahol akarom. Nekem ne szóljon be senki, mert kirúgatom, hogy lába sem éri a földet. Ismerek mindenkit, aki számít ebben a kócerájban. Annak is a képébe fújom. Leléphetsz!

bg és Hunyadfalvi Zoltán

Biztos forrásból...

Avagy hogy áll a holdsarló Ausztráliában?

Számomra, mint született tétékás számára a világ legtermészetesebb dolgának tűnik, hogy az engem körülvevő világban - a szélsőséges helyzetektől és tartományoktól eltekintve - mindent átható rend uralkodik. Még ha nem is (vagy csak ritkán) gondolok bele, hogy ez a rend vajon honnan származhat, mindenesetre olyan evidenciának fogom fel, melyre bármikor támaszkodhatom, ha valamilyen eseményt vagy jelenséget meg szeretnék érteni, esetleg kimenetelét előre megjósolni.

Ez a fajta megközelítés olyan mélyen hatja át egész felfogásomat, hogy gyakran értetlenül állok szemben olyan helyzetekkel, amikor valaki láthatóan még csak jelét sem mutatja, hogy amiről beszél, véleményt alkot, sőt vitába bocsátkozik, arról előzőleg megkísérelne egy bármennyire is vázlatos képet gondolatban kialakítani, "lemodellezni". Sőt éppen ellenkezőleg, sokan sikkesnek találják, hogy az ő véleményüket bizony nem szennyezik be holmi tapasztalással, vagy egyéb alantas módszerekkel, hanem kizárólag kristálytisza előítéletekre, esetleg egy valaki más által leírt "forrásra" hagyatkoznak. Mindez számomra sajnos nagyon is régóta ismerős jelenség, de hogy mégis most támadt fel bennem a gondolat

és érett meg e rövid írássá, az egy egészen jelentéktelen eseménynek köszönhető. Történt a minap, hogy a kollégium portáján beszélgettem egy volt történelem szakos ismerősömmel, mialatt a tévében pillanatképek váltogatták egymást egy ismeretterjesztő csatornán. Az egyik képen a szavanna felett némán töppedő Hold volt látható, melyre szabadon asszociálva elmeséltem, hogy az egyik szobatársam a nyáron Ausztráliában járt, és ott a holdsarló nem olyan ferde, mint nálunk, hanem szinte vízszintes, mint egy bölcso. Beszélgetőpartneremet ez láthatólag felzaklatta, ezért ő leszögezte, hogy ez egy hatalmas hülyeség, ugyan már, miért is állna olyan bénán a Hold. Mivel annak idején első hallásra engem is kissé meglepett a dolog, kifejtettem, hogy ezt így nem lehet eldönteni, hanem szépen le kell rajzolni, és megnézni, hogy mi is a helyzet. Ám vitapartnerem mintegy elengedve füle mellett az én nyilvánvalóan beteges ötletemet, elintézte azzal, hogy majd megnézi egy Ausztráliáról szóló képeskönyvben, hogy a képeken hogyan áll az a bizonyos sarló. Erre már csak a provokáció kedvéért is visszavágtam, hogy jó-jó, de mi van, ha az adott képet retusálták? A hatás leírhatatlan. Vajon túlzottan cinikus dolog volt-e részemről

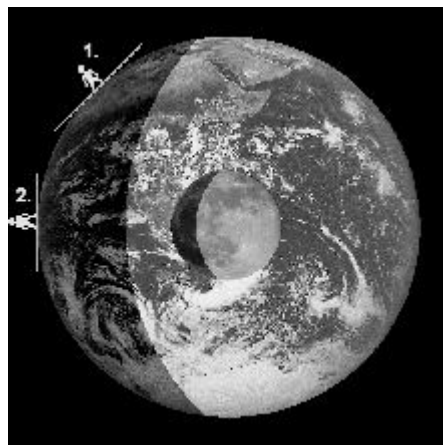
megkérdőjelezni egy képeskönyv megbízhatóságát? Miért is retusálnának ferde (vagy éppen fekvő) Holdat egy képre? Erre több ötletem is lenne, hogy csak egyet említsek: azért, mert eredetileg nem volt rajta, de a könyv művészeti tervezője hatásfokozóként jónak látta, hogy még ezzel a magányos égitesttel is hangsúlyozza az ausztrál sivatag melankóliáját. És ha ez a mi művészeti tervezőnk történetesen Európában lakik, esetleg soha ki sem mozdult innen, vajon milyen helyzetben fogja az ezüst sarlót a digitálisan színezett égre biggyeszteni? Úgy van, innen már könnyű kitalálni: ugyanúgy, ahogyan azt otthon látta.

Ez a bájos történet azonban a bevezetőben is említett, sokkal általánosabb - nemtől, kortól, szaktól és kartól (!) független - jelenségnek volt csak egy apró felszínre törése, úgymond a jéghegy kibukkanó csúcsa. Félreértés ne essék: természetesen nem vitatom az írott (vagy nyomtatott) források elemzésének létjogosultságát. Hiszen egy múltbéli eseményről mi más módon is szerezhetnénk információkat, ha nem a történelmi forrásokból. Itt azonban nem szabad megállni, s ha a bármily hitelesnek vélt írások ellentmondának a tapasztalatnak vagy a logikának, le kellene vonni a megfelelő következtetést. A "forrásokra hagyatkozás" akkor kezd kórossá fajulni, ha a történelmen és humán területeken túllépve a hétköznapokban sem vagyunk képesek elszakadni ettől a kétségtelenül kényelmes eljárástól. Kiegészítve persze a mindenre és mindenkire kiterjedő, előre kész ítéletünkkel. Mert milyen szép is egy buta szökektől, intoleráns és aljas külföldiektől, ellenben századok óta nyakunkon élősködő idegen kisebbségektől, idióta rendőröktől és vasutasoktól, mocskos fradistáktól/újpestesektől/dunaferresektől (stb., a megfelelő rész kiválasztandó) és egyéb aprólékosan kidolgozott jellemrajzú szereplőktől hemzsegő világban egyedülként elfogulatlan, józan és erkölcsös életet élni. Sajnos amíg imígyen közeledünk embertársainkhoz és a többi élőlényhez, addig várható, hogy soha nem csillapodnak a konfliktusok, melyek a sajnos túl jól ismert nemzetközi csatározásoknak is előidézői. Ahogyan Yoda mester, a Jedik vezéralakja mondaná: "a felületesség tudatlanságot szül, a tudatlanság előítéleteket, az előítélet pedig gyűlöletet!" És mint tudjuk, a gyűlölet a sötét oldal ereje.

De nem lenne érdemesebb egy pillanatra félretenni mindent, amit tudni vélünk, és újra előkotorni a padláson porosodó, gyermekkori emlékeinket tartalmazó hatalmas

ládából (esetleg hullámpapírdobozból) azt a naív rácsodálkozást, azt a hajthatatlan kíváncsiságot és kísérletező kedvet, mellyel egykor rendelkezünk? Ha egy pillanatra elgondolkodnánk, hogy vajon mi is történik az ételben, amikor megfőzzük, miképpen és miért épp úgy működik a buszmenetrend vagy a jelzőlámpa a körúton, az elemplámpa a zsebünkben, hogy vajon tényleg nem éreznek és gondolkodnak-e az állatok, hogy merre is forog és kering a Föld a Nap körül, vagy csak egyszerűen megfigyelnék, hogy mit is érzékelünk és érzünk pontosan most, az adott helyen és pillanatban? Talán egy kicsit megváltozna köröttünk a világ. Talán csak az illatokat éreznék intenzívebben, amikor átsétálunk a Ligeten. De hasznunkra is válhatna, akár az életünket is megmenthetné a dolog. (Egy másik vicces történetem, mely szerint egy fazon egyszer elmagyarázta nekem, hogy akkor nem ráz meg az áram, ha mindkét vezetékét megfogjuk, mert akkor bár "belénk jön", de "ki is megy" a feszültség. A vitát megelőzendő pedig felhívta a figyelmem arra, hogy az ő apja villanyszerelő. Az már kevésbé lett volna vicces, ha műszerész múltammal javasoltam volna: próbálja csak ki, hogyan hat két vezeték érintése.) Ám e meglehetősen magasröptű és kissé patetikus gondolatmenet közben adós maradtam egy aprósággal: talán már minden kedves olvasó tükön ül, hogy megtudja, mi is a megoldás a holdsarlós sztoriban. Íme egy vázlatos levezetés: a képen egy olyan nézőpontot próbáltam felvenni, ahonnan minden fontos szereplő látszik és a probléma szempontjából lényegtelen Föld-Hold távolság sem zavar a gondolkodásban. (Természetesen ennél kevésbé csicsás ábra is megtenné, elég volna két, közös középpontú kör, esetleg a sarlószerű vonallal kiegészítve. Ráadásul még hibás is így a kép, mivel a Hold ezen mintázatát ebből a nézetből soha nem láthatnánk, mivel azt mindig a Föld felé fordítja. A Föld sem teljesen jó szögben látszik. Kérek mindenkit, nézze el nekem ezt a kis következtetlenséget.)

Tehát az anyabolygón feltüntetett, 1-es számmal jelölt ember (világos csík mutatja a számára vízszintes horizont irányát) valóban hasonló módon látja a Holdat, ahogyan mi, vagyis ferdén. (Ellenőrzésképpen bátran fordítsuk el a lapot úgy, hogy az emberke horizontja számunkra is vízszintesen látszódjék!) De mi a helyzet a 2-es számú emberkénkkel? Némi földrajzi ismeret birtokában tudhatjuk (de annak híján szintén belegondolhatunk), hogy a két térítőkör között minden helyen az év adott szakaszában éppen ilyen helyzetben, a naprendszer síkjával párhuzamosan állnak az ott tartózkodók.

Ekkor viszont a holdsarló tényleg a horizonttal párhuzamosan, vagyis fekvő helyzetben látszik! És mivel Ausztrália tekintélyes része az említett tartományban (azaz a két térítőkör között) terül el, a szobatársam valóban hitelesen számolt be az általa

látottakról.
Heuréka? Ilyen egyszerű az egész.

Bácskai Zoltán

Jenő buliba megy

Nem B., ez nem az igazi. Nehogy megharagudj má', de csalódtam benne. Nem is a hányások meg a bazmegelések hiányoznak, nem is a Costacurta, hanem egyszerűen... Szóval, ezt a sírásos dolgot már megírtad egyszer, ezt már csinálta a Béla, csak most te szépen a Jenőt állítottad a helyére. Olyan volt, mintha a "Best of..." első részét akartad volna megcsinálni. Még egyszer lehúzni a bőrt ugyanarról a lóról. Meg amúgy is, nem volt olyan, mint a régiek, nem volt benne az a... (Azt mondd, hogy nem? De szerintem benne volt...!) De nem!(De igen!) Nem!! (De!!) Nem!!! (De!!!!) Nem!!! (De!!!) Nem!!! (De!!!) Nem!!! (De!!!) De még hányszor, te örült, te, te, te, te, te, te, te, te, te... (na, mondd, mondd, mi vagyok, hö, hö, hö...) (...)

(...) Jenő megnézte magát a tükörben és huncutul kacintott egyet. Jól van, Jenőke, jól van, mondta magában, aztán bal kezével elővette nadrágjából érdes tapintású jobb kezét és lassan, ritmusosan megsimogatta öszenfekete hajkoronáját. Ne gondold ma Bélára, Jenőke, meg ne gondold az aranymikrofonra se, ma este nem számít semmi, ma este buliba megyünk! - mondta magában Jenőke, közben kuncogott, mint egy hároméves, pirosszoknyás kislány, akit anyja most kapart össze a homokozóból, megtisztította nadrágját az utolsó gyanús folttól, bal lábával egy határozott lépést tett előre, jobbát támaszték gyanánt a frissen festett falra tette, negyvenöt fokos szögben meghajlította derekát, baljával megfogta a kilincset belülről, jobbával megmarkolta annak az ajtón kívüli részét és szabadon maradt testrészének egy határozott mozdulatával egyszer körbefordította a zárban lévő franciakuksot. Közben, hogy a művelet végrehajtásához szükséges huszonnyolc perc se múljon el haszontalanul, az "Én a kis tehén, ülök a fa tetején, lógamot lábamat, jól érzem magamat" versikének basszusgitarra hangszerelt változatát dúdolgatta, ügyelve arra, hogy a "tetejénre" mindig vadul ráriffeljen, habár igazából nem tudta, mi is a különbség a riff és a röff között. Egy szó

mint száz, az ajtó végül kitérült, Jenő belépett a lakásba és elvegyült a viháncoló vendégek között. (...)

Figyelj csak, B.! Nem akarok megsérteni, de az előbb az érvelésed elég egysíkú volt. Nem volt éppen méltó egy kommunikációval foglalkozó szakemberéhez... (A tiedé is az volt!) Nem, a tiedé! (Nem a tiedé!) A tiedé!! (A tiedé!!!) A tiedé!!! (A tiedé!!!) A tiedé!!! (A tiedé!!!) Na jól van, B., hagyjuk ezt, látom megint úgy viselkedsz, mint egy kétéves csecsemő. (De te is!!!) De...(Mi de???) Mi mi de? (Hát az...) Az nem. (De...) Nem. (De...) Nem. (De...) Nem. (De...) Na jó, B. figyelj, ha még egyszer ezt csinálod, akkor... akkor, nem is tudom, mit fogok tenni. Vagy... aha! Te B., te nem csak idot akarsz nyerni? Nem arról van szó, hogy kurvára nem tudod, miről írnál? Bár nem, annyira hülye azért nem vagy. Vagy az a nagy helyzet, hogy tudnál te miről írni, csak valami miatt mégsem teszed? Van a fejedben néhány dolog, szívesen írnál a testmelegről, a párnaillatról, a fiók szelleméről, szóval ezekről vagy éppen ezek hiányáról, meg egy csomó valóban fontos

dologról, ami megérint téged, megérint másokat, de valahogy úgy érzem, nem akarod. Sőt, B., mondd én neked valamit! Sejttem, sőt, TUDOM, hétszentség, hogy TUDOM, miért nem akarod. Hát azért, kedves B., azért, mert... (...)

(...) Jenő a bárskeresnynél térdelt, fejét kezébe hajtotta és alulnézetből pásztázta végig tekintetével az összegyult vendégsereget. A hálószoba bejáratánál XXX sportriporternő álldogált és egy nyegle, 180 centis, erősen kopaszodó férfinak vázolta fel, miért éppen a tehenészlegények hagyják ott egyre nagyobb számban szülőföldjüket és telepednek le a nagyvárosok piros lámpás lámpás negyedeinek környékére. Jenő már első pillantásra talált valami különösét XXX megjelenésében. Hosszan morfondírozott magában, aztán végül

rájött, mi a gubanc. Felettebb furcsa volt XXX-et felöltözve látni. Jenő már éppen készen állt arra, hogy tegyen valamit az ügy érdekében és két keze munkájával állítsa helyre a megbillent világrendet, amikor (...)

(REKLÁM)

web-

Szalai Mónika téli képei
(*egyetemi könyvtárunk volt dolgozója*)

VÉGE!

Móra Nyúz - a Móra Ferenc Kollégium lapja. Megjelenik havonta, 120 példányban, ingyenes terjesztéssel.

Szerkesztette: Pintér Lajos - **Tördelte:**

Vernyik Zénó és Pap Dániel -

Képszerkesztő: Vernyik Zénó -

Korrektor: Bácskai Zoltán

Szerzők: Bak Judit, Bakajsa Gábor, Bácskai Zoltán, Bencze Mariann, Benei Fédra, Bereczki Zsolt, Bokros Judith, Erdélyi Ágnes, Füleki Gábor, Fülöp Annamária (Én), Gaál Anna, Hegyi Áron, Hraskó István, Hunyadfalvi Zoltán, Illés András, Kaplár Katalin, Lutz Gábor (Te), Mészáros Orsolya, Molnár Edit, Nagy Júlia, Nádas István, Németh János, Oláh Krisztina, Olesnyovics Veronika, Parti Tamás, Pintér Lajos, Puskás Nikolett, Simonka Rita, Skornyik Gábor, Sulyok Izabella, Szabó Péter József, Szilágyi Szilvia, Sztankó Klára, Tarczay Áron, Tölgyesi Katinka, Tuska László, Urbanik Tímea, Vernyik Zénó, Vizi Balázs és Weber Balázs.

Külön szerkesztői köszönet: Pap Dánielnek és Vajgely Margónak!

Lapunk megjelenését támogatta: a Pro Renovanda Culturae Hungariae Alapítvány és az SZTE EHÖK Kulturális

